FAPTE DE ARME

FAPTE DE ARME

VOLUMUL II

BUCUREȘTI
1943

SOLDATUL VĂDUVA ION

După săptămâni şi luni de grele lupte, din care a ieşit mereu biruitor, un regiment de roşiori ocupa, în ziua de 22 Noemvrie 1942, un centru de rezistenţă izolat, la Krassny Geroy. Misiunea regimentului era de a opri şi de a sfărâma orice încercare de apropiere a inamicului, care, în zilele din urmă, devenise deosebit de numeros şi agresiv. In spatele acestei rezistenţe înaintate a unităţii româneşti, se pregătea un mare atac, care avea să arunce pe inamic de pe poziţiile ocupate, pricinuindu-i grele pierderi în oameni şi materiale.

Simţind că i se pregăteşte o nouă surpriză, inamicul căuta să afle ceva şi trimetea şi el iscoade şi patrule până aproape de liniile româneşti.

Indată după ocuparea poziţiei, regimentul îşi luă toate măsurile de prevedere şi de siguranţă, pentru a cunoaşte situaţia terenului şi a inamicului.

In aceeaşi dimineaţă, fură trimise patrule călări, în toate direcţiile, pentru a se cerceta zona şi pentru a se culege informaţii...

Patrulele porniră, străbătând întinderile în aparenţă

calme, observară şi, după ce culeseră preţioase informaţii, începură să se întoarcă spre punctele de plecare.

Misiunea fusese îndeplinită fără nicio întâmplare neobişnuită şi ostaşii, întorcându-se, erau veseli şi glumeau între ei.

Nu se mai aşteptau la nicio surprindere, când, deodată, dintr'o viroagă, apărură 7 autoblindate inamice, sforăind şi grohăind ca nişte mistreţi.

Mirarea ostaşilor patrulei româneşti fu cu atât mai mare, cu cât, din acel loc până la poziţiile ocupate de regiment, nu erau decât cel mult doi kilometri...

Crezând că este destul o singură maşină pentru a lua prizonieră patrula românească, unul dintre autoblindate porni cu viteză spre ea, fără să ştie cât de aproape se afla de liniile româneşti.

Surprinsă la început în faţa apariţiei neaşteptate, patrula românească încearcă să se îndepărteze, ca să atragă pe inamic mai aproape de liniile noastre, în bătaia tunurilor anticar.

Autoblindatul pornit în urmărirea patrulei româneşti nu se lăsă şi începu o urmărire ca în filme. Patrula gonea peste câmp şi maşina după ea, mărind din ce în ce viteza...

Deşi aveau cai buni, totuşi maşina îl ajunse din urmă pe soldatul Văduva Ion. Unul din servanţii maşinii inamice, deschizând capacul turelei, începu să-i facă semn şi să-i strige, în limba lui, să descalice şi să se predea.

— Vino, vino după noi... zicea el în gând, că n'o să-ţi fie rău.

Şi, dând pinteni calului, galopa tot mai nebuneşte peste câmp, spre poziţia ocupată de regiment, după camarazii lui.

Dar nici inamicul nu se lăsa. Aleargă şi calul, aleargă şi maşina, parcă s'ar fi luat la o întrecere.

Dându-şi seama că soldatul nu se va preda, autoblindatul se repede după cal şi, ajungându-l, îl calcă, rupându-i picioarele de dinapoi şi doborîndu-l.

Aruncat de pe cal, văzând că pentru el nu mai e nicio scăpare, soldatul Văduva Ion, la somaţiile bolşevicului din gura turelei, ridică mâinile.

Dar mintea lui isteaţă caută o scăpare. Nu poate să creadă că este prizonier al bolşevicilor.

Rusul de pe maşină boscorodeşte ceva şi-i face semne. Soldatul Văduva înţelege. Bolşevicul îi cere să-şi scoată arma, pe care o poartă în bandulieră, şi să o predea.

Trebue să se execute, n'are încotro...

Dar, în clipa aceea, îi vine o idee.

Işi scoate arma atârnată de gât, s'apropie de maşină, ca s'o predea, dar, când e la distanţă de un pas de autoblindat, o ridică fulgerător şi loveşte cât poate pe Rus în cap, care, ameţit, cade înlăuntrul turelei. Apoi se întoarce şi o ia la fugă peste câmp.

Intreaga scenă a fost văzută de pe linia ocupată de regiment. Totul s'a petrecut într'o clipă...

Tunurile anticar, alarmate, deschid foc şi autoblindatul inamic se întoarce şi o ia la sănătoasa, repede-repede, cu viteză mai mare decât aceea cu care-l urmărise pe ostaşul român. O fi ea fuga ruşinoasă, da-i sănătoasă.

Soldatul Văduva Ion vine râzând spre liniile fraţilor şi camarazilor lui.

— Cât pe ce era s'o păţesc! râde el. Bine c'am scăpat, şi-şi face semnul crucii.

A scăpat soldatul Văduva Ion în ziua aceea, prin isteţimea şi curajul lui, care-au uimit pe toţi.

Dar de sigur că jertfa lui era cerută, alături de jertfele altor camarazi, pentru a se câştiga victoria dela Krassny Geroy.

A doua zi, în marea încleştare care a urmat acelei recunoaşteri şi în care inamicul a fost sdrobit şi aruncat departe înapoi, a căzut vitejeşte şi soldatul Văduva Ion, călăreţ isteţ şi minte ageră, Român viteaz cu dragoste de ţară — încă o jertfă pentru biruinţa Patriei şi a Crucii împotriva celor fără Dumnezeu.

LOCOTENENTUL POROJAN ALEXANDRU ŞI TUNARII LUI

Era încă în vieață și numele îi intrase în legendă. Se dusese faima de faptele sale de vitejie fără seamăn, până la celălalt capăt al frontului. Nu e adevărat că numai ceea ce-i rău se întinde, se împrăștie, bate și încearcă la toate porțile sufletului omenesc, ca să capete intrare. Are și fapta bună această putere de a pătrunde în inimi ferecate, de a străbate ziduri, mări și țări. Și toate faptele mari, în vrednicie și în dragoste de un ideal, intră în legendă, și legenda le duce, cu vântul și cu gândul, în nesfârșita întindere a pământului.

Așa s'a întâmplat cu figura de om și erou a Locotenentului Alexandru Porojan.

Era originar din județul Mehedinți, fiu de erou, care-și dăduse și el vieața pentru țară, în celălalt războiu. Pe mama lui abia a cunoscut-o și l-a părăsit și ea, ca să se înalțe la cer. Fără frați, fără surori, fără niciun sprijin de nicăeri, a

luptat singur, îndârjit, cu vieața, ca să răzbată. Lupta acesta l-a făcut tare, hotărît, curajos! A îmbrățișat cariera armelor. Răspunderea unei chemări a sufletului său. Om dintr'o bucată! Și-a înnobilat profesiunea, slujind-o cu credință, cu pasiune și onoare.

Ca ofițer, luând parte la un concurs de tragere cu mitraliera, este clasat întâiul. Nu este de prisos a spune acest lucru și vom vedea mai târziu de ce! In urma acestui concurs și după ce trece cu succes cursurile de specializare dela Cluj, București și Arad, este numit comandant al unei companii antiaeriene.

La 28 Martie 1942, este trimis pe front cu unitatea sa. Atașat unei divizii de infanterie, împreună cu unitatea sa de tunuri antiaeriene, în scurt timp, el face dovada capacității sale de comandant, care-i atrage încrederea nemărginită a superiorilor săi... Unitatea lui este păstrată totdeauna ca rezervă hotărîtoare în momentele critice ale luptelor...

— Să intervină imediat Locotenentul Porojan cu tunurile sale antiaeriene... era ordinul Generalului Comandant, când forțe numeroase și puternice inamice copleșeau pe infanteriștii noștri.

Atât. La această frază se rezuma ordinul dat Locotenentului Porojan. Era destul. Știa ce are de făcut. Intervenea în luptă cu o putere, care se simțea imediat. Dârzenia inamicului era transformată în panică, deoarece tunurile lui nu-și greșeau ținta.

In August, Locotenentul Porojan era departe, în stepa Kalmucilor, la Sud de Stalingrad. Avea la activul său fapte, care pot face mândria oricărui erou!... Era însă hotărîrea destinului ca să nu se oprească aici, ci să se înalțe pe treptele cele mai înalte ale eroismului.

Dându-și seama că alungarea lor și mai departe era pră-

bușirea întregului dispozitiv de apărare, bolșevicii se hotărîseră pentru o rezistență cu orice preț. Ei încep să arunce în luptă toate rezervele, în contraatacuri disperate. In sălbatica lor furie, pierderile îngrozitoare în oameni, pe care le suferiră, nu-i înspăimântă. Valurile de sânge ale camarazilor, care transformaseră pământul în mocirlă roșie, deșteaptă în ei instinctele bestiale, primitive.

Zadarnic însă. Frontul român nu se clintește un pas.

Locotenentul Porojan, împreună cu unitatea lui, e stâncă de granit în acest front...

In ziua de 5 August 1942, cerul era limpede, doar la orizont fumul depărtărilor colorase zarea într'o nuanță liliachie, pătată, ici și colo, de roșu și argintiu. Uneori, cerul tremura sub sărutul fierbinte al soarelui și atunci ochii priveau neliniștiți fața unei mări înșelătoare. Mai departe, terenul se înălța, formând dâmburi-dâmburi, după care inamicul, tupilat, se apropie în repetate rânduri.

O unitate de cavalerie bolșevică se desprinde brusc de după aceste dâmburi, apare pe vârfuri și se prăvălește la vale.

Secția I-a, comandată de Sublocotenentul Ionescu din compania Locotenentului Porojan, pune imediat în bătaie cele două tunuri. Cu un curaj extraordinar, Locotenentul Porojan, care e lângă subalternul său, angajează lupta lângă satul Generalov, cu aproape un regiment inamic, întărit cu un ploton de cavalerie, cu aruncătoare și tunuri.

După două ore de luptă înverșunată, la căderea serii, satul era cucerit și inamicul izgonit, după ce i se provocase grele pierderi în oameni și materiale.

In ziua următoare, inamicul dă un atac prin surprindere asupra unui comandament, care se afla la Sessono. Pe front, misiunea ți-o încredințează câteodată și împrejurările. Impreună cu secția III-a a Sublocotenentului Bogdănescu

Simeon, Locotenentul Porojan, deşi îi era încredinţată misiunea de pază antiaeriană, intervine cu tunurile şi sfarmă atacul inamic...

In aceeaşi zi, apare pe neaşteptate, într'un boschet, o maşină blindată a inamicului, care trage asupra uneia din bateriile româneşti. Locotenentul Porojan deschide imediat focul şi o pune pe fugă. Dar inamicul nu se lasă. Câteva clipe mai târziu, pe creasta dealului din faţă, apare şi se revarsă un adevărat puhoiu de bolşevici, care urmăresc învăluirea regimentului de infanterie din dreapta.

— Foc!... strigă bravul locotenent. Tunurile răpăie, văile clocotesc, proiectilele scurmă pământul. Inamicul, îngrozit, se opreşte şi o ia înapoi, peste deal, fără să mai apară în ziua aceea.

Şi, de fiecare dată, după biruinţă, Locotenentul Porojan se prezintă în faţa comandanţilor săi şi, modest, calm, cu un zâmbet ascuns de mulţumire, raportează simplu:

— Domnule General, mi-am îndeplinit misiunea...

Mai târziu, la 23 August, un regiment de infanterie de pe Crişuri are misiunea să ocupe satul Kapkinka. Inamicul rezistă cu înverşunare, în poziţiile puternic fortificate, înzestrate cu armament foarte bogat.

— Să intervină imediat tunurile Locotenentului Porojan, ordonă Generalul.

Şi aceste tunuri şi oamenii care le servesc fac minunea. Focul armelor din fortificaţii este în scurt timp neutralizat prin lovituri în plin, astfel că asaltul infanteriei se poate desfăşura năvalnic, ca să pedepsească îndrăzneala bolşevicilor. Zece cazemate la şir sunt cucerite, într'o încleştare supraomenească, cu un inamic superior ca număr.

Dar misiunea Locotenentului Porojan nu s'a terminat.

La Est de Kapkinka, pe poziţii dominante, se află un sistem de şase cazemate, puternic întărite cu arme automate.

Bine camuflate, ele opresc înaintarea flancului drept al diviziei şi a flancului stâng al diviziei vecine şi toate încercările de a le asalta şi cuceri rămân fără rezultat.

Patru zile mai târziu, la 27 August 1942, Locotenentul Porojan primeşte misiunea să lichideze aceste cazemate. Numai două tunuri are la îndemână, dar cât suflet, câtă hotărîre, cât curaj! După două ore, cazematele au căzut. Cum? E minunea făcută de Locotenentul Porojan.

— Domnule General, am onoare a vă raporta că mi-am îndeplinit misiunea. Cazematele au fost nimicite... Infanteria înaintează.

Locotenentul Porojan râde rar, vorbeşte puţin. Numai ochii îi strălucesc în cap, ca o flacără, în care nu poţi privi.

Generalul se apropie de el şi-l îmbrăţişează.

A fost un mare imbold pentru Locotenentul Porojan.

Şi altă zi vine! Luptele se ţin lanţ! Nimeni nu mai poate închide ochii. E iadul pe pământ...

30 Septemvrie 1942...

Bolşevicii, cu mari forţe de infanterie, sprijinite de tancuri şi aviaţie, atacă întregul sector al diviziei, urmărind să taie calea ferată, care făcea legătura cu trupele aliate din Stalingrad.

Bolşevicii vin valuri-valuri, parcă s'au spart zăgazurile iadului şi a început să curgă veninul şi sângele crimelor, pe care le-au săvârşit în ani de-a-rândul. Trupele române luptă cu un măreţ curaj, ca să facă zid nou, neclintit, în faţa năvalei diavoleşti. Locotenentul Porojan, împreună cu 4 tunuri şi o companie de puşcaşi, este trimis să sprijine forţele din faţa satului Dubowy-Ovrag, unde inamicul atacă mai cu înverşunare... Sub un puternic bombardament al inamicului, tunurile sunt instalate pe poziţii.

— Foc!... strigă Locotenentul Porojan, care, în picioare, cu privirile ţintă spre inamic, nepăsător la schijele care-i sboară pe la urechi, conduce tragerea.

Sprijinit de acest foc, Sublocotenentul Bogdănescu Simeon, în fruntea unei grupe de pionieri şi cu opt oameni, sub comanda Frt. T. R. Covlea Mihail, pătrunde în sat. Primul şir de case este cucerit... Inamicul rezistă... Incearcă disperat să recucerească ce pierduse, dar în zadar... După amiază, în ajutorul ostaşilor români, sosesc două grupe de pionieri şi două de jandarmi. Rezistenţa bolşevicilor este înfrântă. Ei sunt respinşi până la lacul ce împărţea satul în două. Bărcile îi aşteaptă şi ei se îmbrâncesc, care mai de care, să sară în barcă şi să scape din faţa atacului vijelios al ostaşilor români...

De pe poziţia, pe care o ocupaseră, tunarii noştri ochesc acum asupra bolşevicilor...

Caporalul Stere Gheorghe, refugiat din Ardealul de Nord, este ochitor dibaciu...

— Una, două, trei, patru!... numără Locotenentul Porojan, care urmăreşte cu binoclul ţinta — bărcile cu bolşevici —, care sunt scunfundate una câte una.

Sare în sus de bucurie, se repede spre tunar, îl sărută.

— Bravo, Stere, bravo!

Dar... Intotdeauna e un dar... Din ploaia de gloanţe duşmane, care parcă întotdeauna îl ocolea, e acum unul care îl loveşte în plin.

Unde-i bradul, care era, acum o clipă, lângă tunul Caporalului Stere... Era prea înalt, l-a lovit trăznetul şi l-a prăbuşit în furtună.

Pentru prima dată, Locotenentul Porojan n'avea să se mai prezinte în faţa Generalului său, ca să-i raporteze simplu:

— Domnule General, mi-am îndeplinit misiunea... deşi şi-o îndeplinise, şi de data aceasta, aşa de strălucit.

In clipa aceea, Locotenentul Alexandru Porojan se despărţise de oameni, păşind luminos în rândurile eroilor veşnici ai Neamului.

COLONELUL CONSTANTIN LOVINESCU DIN CAVALERIE

Regimentul de cavalerie de sub comanda Colonelului Constantin Lovinescu se află, de câteva zile, din nou pe poziție, în fața liniilor bolșevice, răscolite de obuzele artileriei românești, care trage năpraznic, fără încetare, căci are de oprit revărsarea hoardelor aduse din străfundurile sălbatice ale Asiei. Toate armele grele ale călăreților, precum și artileria, își combină focul și-l trimit departe, făcând prăpăd în liniile bolșevicilor. Atacurile tot mai aprige ale aviației româno-germane, care sprijină operațiunile trupelor terestre, nu dau de loc răgaz inamicului să-și organizeze forțele împrăștiate.

Cad proiectilele unul lângă altul, răscolind pământul, umplând zarea de fum, de miros de pucioasă și de carne arsă. Bubuiturile exploziilor clocotesc între cer și pământ, ca într'un cazan al Satanei, și ecourile lor prelungi și repetate

se împletesc şi se învolbură cu sgomotul exploziilor nouă. Arde pământul şi cerul, ca într'o imagine de apocalips.

Noaptea aceasta de fum acoperă şi ascunde marşul fantomelor negre ale întunerecului, care vin, vin fără încetare, din stepele fără sfârşit ale răsăritului. Geme pământul sub paşii lor barbari. Din neguri, se desprind monştrii de fier, care varsă foc pe gură şi pe nări.

Numai o parte din ei au scăpat din focul artileriei, dar acum intră în bătaia tunurilor antitanc, a brandturilor, a mitralierelor, a puştilor mitraliere, a grenadelor, a puştilor româneşti.

Moartea seceră în rândurile dese. Cad rânduri-rânduri, vin alţii şi movilele de morţi cresc, cresc mereu...

Zi de toamnă... Ziua de 25 Octomvrie 1942...

Regimentul de cavalerie de sub comanda Colonelului Constantin Lovinescu ocupă o porţiune a unuia dintre cele mai însemnate sectoare ale frontului de Răsărit. Aici bolşevicii atacă fără întrerupere de luni de zile, fără ca să ajungă la alt rezultat, decât la acel al unor pierderi mari în oameni şi material...

Şi aici eroismul românesc face minuni de vitejie...

Instalarea regimentului pe poziţie s'a făcut în cel mai scurt timp şi într'o ordine perfectă. Ofiţeri şi ostaşi se simt acum mai puternic legaţi sufleteşte. Incercarea prin care vor trece — fie că vor scăpa cu vieaţă, fie că vor muri — le va uni sufletele pentru totdeauna.

Pe feţele tuturor flutură o lumină nouă, a unei credinţe arzătoare în puterea lor, în biruinţă! In faţa morţii, în clipe de reculegere, toţi îşi trimit gândurile înapoi spre Patrie, spre părinţi, spre copii...

Toţi ştiu că dincolo, în faţa lor, e duşmanul de moarte al Patriei, al drepturilor şi al libertăţii Neamului... Il vor răpune...

La postul de comandă, Colonelul Lovinescu, în picioare, nemişcat, priveşte în zare şi parcă ar auzi bătaia inimilor ostaşilor lui, căci o lumină, ca o aureolă, îi înconjură chipul. Ostaşii sunt camarazii lui, fraţii lui mai tineri, şi le citeşte în ochi bucuriile şi tristeţile.

S'apropie ziua cea mare... O presimte? Căci, în clipa aceasta, chipul lui are o transfigurare, în care-i o lumină de dincolo de vieaţa pământească...

A trăit nopţi de nesomn şi trudă, dar figura lui distinsă, de boier moldovean, pe care s'a întins acum paloarea oboselii, are aceeaşi linişte din vremurile de altădată. E linişte şi 'n sufletul lui. Liniştea încrederii în sine, în ostaşii lui!

— Acum vă voiu vedea de ce sunteţi în stare! le spune el ofiţerilor, cu acelaşi zâmbet blând pe chip.

— Să nu vă îndoiţi o clipă de noi, Domnule Colonel! Ne vom face datoria şi vom muri până la unul, de va fi nevoie.

Suflet de elită, blând şi demn, Colonelul Lovinescu avea caracterul şi pregătirea unui adevărat comandant, în care inteligenţa, conştiinţa datoriei împlinite, puterea de muncă şi sensibilitatea sufletului construiseră o personalitate echilibrată, pe care şi-o conducea, zi de zi, în ascensiune.

Conştient de misiunea lui, plecase pe front, cu convingerea profundă că serveşte o cauză dreaptă, care merită jertfa supremă.

Pentru el, ca şi pentru toţi camarazii lui, războiul a fost prilejul unei dăruiri totale Patriei, care trăieşte mai ales prin cei care se jertfesc pentru ea, pentru o idee şi pentru libertatea ei.

Sosit în primele linii, el simte şi mai puternică într'însul dragostea de Patrie, ca o adiere care-ţi înalţă sufletul şi cugetul pe piscurile cele mai înalte ale unei fericiri, pe care oamenii o trăiesc atât de rar, iar cei mai mulţi n'o simt niciodată.

Când lupta începe, sufletu-i este cuprins ca de o văpaie... Parcă fiecare împuşcătură ar porni din sufletul lui...

In picioare, la postul de comandă, cu privirile ţintă înainte, urmărind desfăşurarea luptei, se simte ca un uriaş...

Dă ordine scurte. Strigă. Indeamnă.

Năvala bolşevicilor este tot mai mare, mai înverşunată... Lupta a atins faza cea mai crâncenă... Ostaşii Colonelului Lovinescu luptă ca leii. Nu vor să dea un pas înapoi...

Bolşevicii îşi dau seama de acest lucru şi, măcinaţi în focul mitralierelor şi al celorlalte arme româneşti, atacul lor slăbeşte. Noaptea se lasă. Bătălia scade... Incetul cu încetul, se lasă liniştea...

Colonelul Lovinescu nu doarme. Nu poate să doarmă. Se gândeşte la ostaşii, pe care i-a pierdut...

In noapte, din spre inamic vin şoapte şi sgomote înfundate. El ştie că mâine vor reîncepe iar, cu mai mare furie...

Noaptea spre 26 Octomvrie trece într'o încordare mare.

Nu s'a luminat încă bine de ziuă, şi bolşevicii pornesc atacul lor. Valuri după valuri, se sfarmă în faţa rezistenţei ostaşilor români. Dar bolşevicii vin mereu, mereu alţii... Mitralierele române seceră, ca într'un lan fără sfârşit...

In după amiaza zilei Sfântului Dumitru, lupta, începută dimineaţa, e în toiu şi întrece, în înverşunarea ei, orice închipuire omenească.

Colonelul Lovinescu simte acum că acolo este nevoie de dânsul şi nu mai poate sta pe loc.

Pleacă dela postul de comandă spre prima linie. Pasul lui e sigur, merge drept, privind înainte. Ofiţerii, care mai erau cu dânsul, îl urmează...

Apariţia lui în primele linii electrizează oamenii. Soldaţii îl privesc înflăcăraţi! Trupurile lor se încordează ca oţelul... Dela suflet la suflet, aleargă şi le leagă un fluid magnetic. Sar şi se reped înainte...

Colonelul e între ei. A apucat o armă a unuia căzut. Fuge peste câmp și trage focuri spre inamic care se retrage.

— Inainte, băieți, înainte!

Două gloanțe însă îl lovesc în pântece, scapă arma și cade.

Iureșul năprasnic al ostașilor lui însă ajunge hăt departe, dând peste cap pe inamic, sdrobindu-l... L-au răzbunat pe colonelul lor drag...

Când s'au întors, ofițerii l-au găsit întins pe spate, privind cerul. Ascultându-le raportul, care-i anunța biruința, ochii lui străluciră în lacrimile bucuriei.

— Visul meu era să mor pentru Patrie și Rege, pentru dreptatea Poporului Nostru, cu arma în mână, în mijlocul vostru, aici, în linia întâia. Soția mea iubită și fetele mele dragi sunt în fața ochilor mei și în mintea mea. Să le spuneți că, în ultimele mele clipe, gândul meu a fost la ele...

Ofițerii și ostașii s'au descoperit... In norii, care acoperiseră toată ziua cerul, s'a deschis o fereastră și razele soarelui au luminat colțul acela de pământ, pe care murea un erou...

Moartea de erou a Colonelului Constantin Lovinescu a fost raportată astfel superiorilor:

„Colonelul Lovinescu, luptând în linia I-a cu soldații săi, a căzut, pe câmpul de onoare, ca un adevărat erou. Cinste lui și unității al cărei comandant a fost. Răsplata o merită cu prisosință dela Patrie..."

Ce s'ar mai putea adăuga oare — nu pentru el, ci pentru noi — la această povestire simplă, dar atât de impresionantă, a morții unui erou?

Atât: să sădim în suflete pilda care, fără îndoială, va rodi...

SUBLOCOTENENTUL DUȚESCU IOAN

De mai multe zile, regimentul de infanterie, proaspăt intrat pe poziție, așteaptă ordinul de atac...

...Prut, Nistru, Odesa, zile de glorie și vitejie, pe care Armata Română le înscrisese cu litere de foc în Istoria Neamului; lupte biruitoare, la care regimentul nostru nu fusese chemat încă să-și dea prinosul de jertfă.

In sufletul nostru stăruise, în tot timpul iernii, gândul apăsător că ne vom întoarce în țară, fără să fi luat parte la luptă, fără să putem spune că unitatea noastră a înfruntat jureșul bătăliilor, asemenea camarazilor de arme, care, la 8 Noemvrie, intraseră triumfători, pe sub Arcul de Triumf, în București. Ce vor spune ai noștri, cum ne vor privi toți, când va trebui să ne întoarcem în Capitală, privind în pământ, cu conștiința încărcată de gândul că nu am contribuit cu nimic la victoria stindardului tricolor!

Sbuciumul atâtor oameni tineri, peste care se abătuse ca

o pedeapsă nemeritată, soarta ce-i ținuse, până atunci, departe de linia de luptă, s'a curmat deodată. Intr'o zi de primăvară, chipurile tuturor s'au înseninat: de pe malurile Bugului, regimentul pornea către front...

Bănuiam toți că acest front va fi vulcanic, scormonit de obuze și schije, cu gloanțe șuierând fără răgaz, zi și noapte. In loc de toate aceste eroice viziuni, am intrat însă pe poziție într'o seară de primăvară noroioasă, în care niciun glonț nu tulbura liniștea plumburie a norilor...

Au început apoi schimburi rare de focuri și, la intervale regulate, incursiuni. Intr'o noapte cețoasă, respingând un violent atac inamic, a căzut primul ofițer din regiment, Sublocotenentul Răducanu Dumitru. Dela o vreme, ciocnirile se înmulțiseră. Ne obișnuisem cu vieața de apărare și nemulțumirea tainică din iarnă reînviase.

Acesta era front? De două săptămâni stăm în apărare și respingem atacurile rusești. Inveliți în mantăi, sub sfichiuirea ploilor reci de primăvară, priveam noaptea cerul înstelat și, din groapă în groapă, porneau șoapte:

— Ce facem oare? De ce stăm? Am ajuns în mijlocul lui Mai și niciun semn de ofensivă, de atac!

Ne visam trecând vulturește peste creste de dealuri și prin sate, pătrunzând în pozițiile inamice din fața noastră și urmărind inamicul.

Dela soldat până la comandantul de companie, toți gândeam și simțeam același lucru; la fel gândea, în groapa lui dintr'un colț al sectorului, și comandantul de ploton, Sublocotenentul Duțescu Ioan, când, în noaptea de 19 Mai, Maiorul Pomârleanu, comandantul batalionului 1, ne aduce vestea cea mare: la ora 5 și 15, batalionul atacă pe direcția Fedorowka-Ustaștok. Este ora 2 dimineața; mai avem trei ore și 15 minute. Infrigurați de examenul, pe care a-

veam să-l trecem, ne uităm cu dragoste şi încredere unul la altul, nerăbdători să vedem sburând minutele, care ne mai despart de clipa cea mare. E ora 5. De departe, din spate, încep să vâjâe deasupra capetelor noastre proiectilele de artilerie.

— A început pregătirea de artilerie! aleargă şoapte pe întinsul sectorului regimentului şi fetele tuturor râd soarelui, care se ridică pe cer. In fata noastră, totul este verde, icicolo au apărut flori pe câmp. Cine mai are timp să privească acum la ele? In bluze, tremurăm uşor sub răcoarea dimineţii; mâna e înţepenită pe puşcă.

5 şi 12 minute arată ceasornicul, la care priveau toţi, cu nervii încordaţi. Proiectilele sboară acum parcă mai repede, mai dese, se întretaie unele cu altele în aer, pentru a răscoli pământul din fata noastră.

5 şi 15 minute. De undeva, dela postul de comandă, racheta s'a ridicat, fâlfâind către cer. Un trompet sună undeva atacul şi, ca la un semn magic, batalionul întreg, cu comandantul şi ofiţerii în frunte, a ţâşnit din pământ. In formaţie de atac, ca la manevre, valul de atac al infanteriştilor noştri se grăbeşte spre poziţia inamică.

In fruntea plotonului său, Sublocotenentul Duţescu scrutează movilele din faţă. Un strigăt uriaş de „Ura" umple văzduhul, acoperind tragerile artileriei. Apoi, un moment de tăcere înnăbuşe întreg peisajul. Insăşi obuzele par a se fi oprit în drum, spre a admira eleganţa formaţiilor româneşti. O clipă numai, căci, din fata noastră, un val de foc izbucneşte năprasnic. Barajul de aruncătoare şi artilerie se aşterne în faţa alor noştri şi armele automate încep să clănţăne de pretutindeni. Iarba umedă răcoreşte primele răni, dar nimeni nu se opreşte din iureş. Salturi scurte, gloanţe ochite. Rafalele de mitraliere şi puşcă mitralieră se înte-

țesc pretutindeni, însoțite de exploziile proiectilelor, care aruncă în sus bucăți de țărână. Din movilele din față, țâșnesc continuu limbi de foc: cazematele!

In fruntea ostașilor săi, Sublocotenentul Duțescu nu mai ține seamă de nimic. Toate lunile de așteptare, toate întrebările nerostite din sufletul fiecăruia se răzbună acum, în vigoarea cu care se înfundă din ce în ce mai mult în vălmășagul focului. O cazemată, diavolește ascunsă, ține acum, la câteva zeci de metri, în fața ei, plotonul. Un ordin frânge sgomotul infernal al luptei. Baioneta se înțepenește în vârful armei și grenada sboară. Atacând cu pieptul, într'un asalt nebun, ostașii pătrund în cazemată, unde găsesc un grup de rusnaci, legați de mitraliere și încuiați cu lacăt, spre a nu se putea retrage. Sublocotenentul Duțescu are un moment de scârbă și dispreț pentru acești luptători nenorociți. Mereu în fruntea plotonului său, merge însă grăbit, din șanț în șanț, din groapă în groapă.

Pretutindeni, în sectorul batalionului care atacă, același eroism de legendă dă aceleași roade. In câteva ore, poziția inamică, de pe care oștirile lui Timoscenko credeau că vor putea începe marșul victorios spre Dniepropetrowsk, este sfărâmată și batalionul nostru pătrunde adânc în interiorul ei. In fața lui, se ridică satul Hf. Potapowich, în care Rușii încearcă să opună o nouă rezistență. Lupta merge greu pe ulițele înguste ale satului. Din podurile caselor, din grajduri, de pe ferestre, din livezi, armele automate varsă plumbi ucigători asupra atacatorilor. Populația civilă crutață pune mâna pe arme și trage din spate. Casă cu casă, satul este însă cucerit. Când și ultimul cuib de rezistență își încetează tragerile, sub vâlvătăile focului, care-l învăluie, Sublocotenentul Duțescu își poate număra oamenii. Au căzut mulți, dar mai sunt atâția în jurul lui, care-l pri-

vesc, râzându-i plini de mândrie, cu fața înnegrită de fum și pământ: plotonul lor a fost printre cele dintâi, care s'au acoperit de glorie în această zi, și comandantului lor îi datoresc, în primul rând, recunoștința, pentru imboldul la luptă, pe care l-a dat mereu.

Noaptea cade încet peste o zi, în care viteiii ostași ai regimentului au dat semnalul de început pentru biruințele, pe care aveau să le scrie în Cartea Neamului. In gropile lor nouă, pe care le simt atât de ale lor, ca o răsplată cerească pentru încordarea de peste zi, îi aștepta acum contraatacul celor înfrățiți cu întunerecul. Și atacurile vin, unul după altul, nenumărate, tot timpul nopții, fără ca vreunul să poată clinti însă pe cei ce apără cu îndârjire pământul cucerit.

21 Mai... Batalionul, înfipt ca un cuiu în poziția rusească, trebue să aștepte, până ce și unitățile vecine ajung la înălțimea lui. O așteptare încordată, presărată, din oră în oră, în tot cursul zilei și al nopții următoare, de alte contraatacuri disperate, de front și flanc, ale inamicului, zăpăcit de vijelia acestei pătrunderi. In avantposturi, plotonul Sublocotenentului Duțescu rezistă eroic.

22 Mai. La 6 dimineața, același semnal de rachetă redă batalionului dreptul de a continua iureșul. Pe liziera satului Fedorowka, cazematele, bine ascunse, nu pot fi distinse decât cu greu de artileria care ne sprijină, dar ce importanță are aceasta, când ostașii, ai căror comandanți — dela cel de batalion până la cel de ploton — stau în linia întâia, în fața lor? Cazematele sunt asaltate și pierderile grele nu împiedecă înaintarea. Fedorowka și Mihailowka, cu toată rezistența sălbatică a Rușilor, cad în aceeași zi, și batalionul se oprește, până în dimineața de 24 Mai, a cincea zi de luptă încleștată, când începe atacul

satului Artelnoje. Baraje nesfârşite sunt trecute, până ce compania I-a, Căpitan Mănescu, este oprită la 400 de metri Sud de sat. Printr'un foc continuu de arme automate, plotonul Sublocotenentului Duţescu se avântă la atac, în timp ce, cu alte unităţi, comandantul batalionului porneşte să manevreze rezistenţele. Un atac pe întreaga linie este deslănţuit şi primele patrule pătrund în Artelnoje, unde o nouă şi grea luptă de stradă se încinge. Abia este curăţat satul, şi, în faţa atacatorilor, se ivesc apele umflate de ploi ale Orelkii. Innotând în apă până la brâu, Sublocotenentul Duţescu trece printre primii cu ostaşii săi şi, ud, se avântă, fără a ţine seama de nimic, pe noua direcţie de atac: Nowo-Wladimirowka.

Dar terenul trebue cucerit acum metru cu metru. Dintr'o cazemată, un foc intens se abate asupra flancului batalionului. Sublocotenentul Duţescu a văzut într'o clipă tot şi, în salturi scurte, cu agentul alături, se îndreaptă într'acolo. 100 metri; încă 80... 50...

O clipă de odihnă, spre a trece la asalt. Dar nu. La câţiva paşi, tânărul comandant a văzut o mitralieră, părăsită de servanţii ei, ruşi. Târîndu-se pe burtă, el a ajuns lângă ea şi ţeava, care-şi vărsase până acum focul asupra noastră, se îndreaptă spre un grup de Ruşi fugari. Sublocotenentul Duţescu, având alături pe agentul său, apasă pe trăgaciu.

O clipă numai, căci gesturile sale fuseseră urmărite de un ochiu hain şi trupul bravului erou se rostogoleşte în iarba proaspătă, în timp ce soarele se pregăteşte să dispară la orizont, încheind ultima zi de lupte glorioase, din şiragul bogat al celor care vor intra în istorie, sub numele, de pe acum aureolat de legendă, al „Bătăliei dela Harcow".

SERGENTUL MAJOR TĂTARU IOAN ŞI MITRALIERELE LUI

7 Decemvrie 1942, zi de iarnă în ţara Osetinilor. Sus, pe creste înalte, un soare aspru de Caucaz trezeşte peisaje argintii pe luciul zăpezilor veşnice, care privesc la norii de ceaţă furişaţi prin fundul văilor.

Prin vadul larg şi întortochiat, Terekul îşi târăşte apele spre Caspica.

Zidul munţilor din faţă, cu bogăţia stâncilor purpurii, priveşte majestos întinsul Caucaziei, unde sinistrul morţii dăinuieşte din plin.

Satele din jur nu mai există. In apropiere — la câţiva km. — e oraşul Vladicaucaz — azi Ordzonikidze —, de unde Ruşii bat cu artilerie grea şi cu tunurile unui tren blindat.

Dincolo de înaltul munţilor, se află Asia.

Aici, între văi de munţi, se află cota 1011, ce străjuieşte, mândră de înălţimea ei, cele 2 văi: Chataldon şi Dsuarika.

Pe marginea văilor din jur, luptă batalionul, iar sus, pe creasta cotei, de 2 zile, se bate răzleţ, cu bolşevicii ce vin

năvalnic, compania de cercetare a aceluiaşi batalion. Şi noi şi ei ne dăm seama de importanţa cotei 1011 şi de aceea lupta devine din ce în ce mai aprigă, neprecupeţindu-se niciun sacrificiu.

Ruşii, care dispun de oameni şi armament mai mult ca noi, fac presiuni uriaşe şi o risipă de muniţie nemaiîntâlnită până acum. Toate însă se izbesc şi se sfărâmă de dârzenia rezistenţei noastre şi de zidul focului mitralierelor lui Tătaru.

Mitralierele lui Tătaru? Două piese care, la un loc, formează grupa organică a companiei de cercetare.

Tătaru? Un sergent major uscăţiv, de talie mijlocie, doi ochi albaştri foarte vioi, plini de nervi, energic, hotărît.

Purta pe pieptu-i de viteaz toate decoraţiile române şi germane.

Dragostea lui pentru cele două mitraliere nu cunoştea margini, iar el şi oamenii grupei sale de mitraliere formau elita companiei de cercetare.

Tătaru îşi instruise oamenii atât de bine, încât trezea admiraţia tuturor, chiar şi a formaţiunilor S.S. germane.

El avea felul său personal de a trage cu mitraliera şi, deşi nu era îngăduit de regulamentele tragerii, s'a dovedit bun, mai ales în momentele grele, prin care a trecut, de atâtea ori, compania de cercetare, în diferitele ei misiuni izolate.

In toate acţiunile lui, atât ofensive cât şi defensive, pe care le-au avut batalionul, mitralierele lui Tătaru şi-au avut de spus cuvântul lor hotărîtor.

Oriunde se afla Tătaru cu mitralierele lui, nu era posibilă o infiltraţie bolşevică. Toate încercările inamicului s'au soldat cu mari pierderi pentru el. Toate acţiunile noastre, care au avut în sprijin pe Tătaru, au fost încununate de suc-

cese, cu răsunete până departe, mult dincolo de marginile batalionului.

Era suficient să se știe că undeva, în sectorul batalionului, se află Tătaru cu mitralierele lui, și moralul trupei nu putea să fie decât admirabil.

Tătaru era adevărat vânător de munte.

Atunci când primejdia era mai mare, atunci când situația se credea complet pierdută, ochiul de vultur al lui Tătaru, sângele lui rece, energia și curajul său își făceau o instantanee apariție și vocea lui Tătaru răsuna tunător pe vârf de munte:

— Legați benzile!!!

Și, în loc de o singură bandă, mitralierele lui Tătaru împroșcau, în piept dușman, conținutul a 2—3 benzi legate una de alta.

Urma după aceea o liniște lungă și înspăimântătoare.

Și nimic nu e mai înfricoșător decât liniștea pe vârf de munte.

Nu mai aveam bolșevici în față. In liniștea aceasta de mormânt, ne regrupăm și, luând măsuri nouă de siguranță, înfiripăm timide și mărunte discuții camaraderești.

Il aud parcă și acum pe Tătaru, spunând:

— Să mă iertați, Domnule Locotenent, dar n'am avut ce face". Dacă nu legam câte două-trei benzi, nu-i puteam opri.

Și, din ochii lui albaștri, țâșneau bucuria și mândria victoriei.

Tătaru era sufletul companiei de cercetare, mândria batalionului și podoaba diviziei.

Dela Baksan și până la Vladicaucaz, toate acțiunile batalionului vor păstra amintirea contribuției mitralierelor Sergentului Major Tătaru Ion.

Saikowo, Bacsan, Tsghegem, Nalcik, Alagir, Chataldon, Dsuarika, Mairamadag, Kodaschin şi cota 1011, sunt tot atâtea victorii, la care mitralierele Sergentului Major Tătaru Ioan şi-au avut partea lor de însemnată contribuţie.

Dar să ne întoarcem la cele întâmplate în acea după amiază de Decemvrie.

Pe înaltul cerului, brăzda agale un soare aspru, iar jos, în vale, ca într'un uriaş cazan, fierbea mulţimea norilor de ceaţă.

De şase ore, compania de cercetare lupta, pe vieaţă şi pe moarte, pentru izgonirea bolşevicilor de pe cota 1011.

Şi, în toiul luptei, dintr'ai noştri cădeau mereu.

La un moment dat, una din piesele lui Tătaru nu mai glăsuieşte.

Căzuse comandantul şi trăgătorul ei, Sergentul Berbece.

Fulgerător — pentrucă bolşevicii năpădeau asupra batalionului — Tătaru ia locul trăgătorului şi acţiunea îşi continuă mersul către victoria finală.

Trupele bolşevice părăsesc cota şi, în fuga lor, devenind ţinte mai vizibile, cad pradă calităţilor de trăgător ale lui Tătaru, care trăgea din genunchi şi curăţa totul în faţa lui.

Părea că vom sfârşi cu bine, când, deodată, Tătaru se ridică şi strigă dureros:

— M'au împuşcat!

Au fost ultimile lui vorbe.

Am rămas înmărmurit şi vrerea lui Dumnezeu n'am priceput-o.

— Tătaru mort?

Orice aş fi crezut, dar asta nu!

Se aşternu pe vârf de munte o linişte sinistră, şi, în inimile noastre, o tăcere dureroasă îşi făcu loc.

Cu spatele la cota 1011 şi cu faţa spre Vest, zăcea Tă-

taru, inima companiei de cercetare, mândria şi podoaba vânătorilor de munte din Caucaz.

După nu ştiu câte săptămâni, în dimineaţa asta, ne primeniserăm şi noi şi asta o făcuserăm fără gânduri de predestinare.

Tătaru îşi luase vestonul, pe care avea puse toate decoraţiile.

— Ai un piept foarte frumos şi foarte bogat, Tătarule, îi spun eu, făcând aluzie la multele lui decoraţii.

— Il voiu vinde foarte scump, Domnule Locotenent. Insă l-aşi da mai bucuros pentru Dealul Feleacului, fiindcă îmi este mai drag, spuse Tătaru.

Nu mai avem bolşevici în faţă.

Tătaru căzuse şi căzuse trăgând!

Stăpâneam cota 1011, dar nu mai aveam pe Tătaru.

Ştiu că nu i s'a împlinit dorinţa întocmai. Dar, în seara aceea de Caucaz, pe un vârf de munte atât de îndepărtat de Feleac, panglica „Virtuţii Militare" şi a „Crucii de Fier", ce le purta pe piept, străluceau în soarele pogorît în apus, ducând, până la hotarul frânt, dorul de luptă şi eroismul unuia din cei mai buni vânători de munte. Şi Carpaţii vor fi înţeles simbolul acestei luciri.

SUBLOCOTENENTUL AVIATOR MUNTEANU GHEORGHE

In dimineaţa zilei de 29 Mai 1942, echipajul Sublocotenentului Gheorghe Munteanu se pregătea pentru a 121-a misiune dela începutul războiului şi prima din noua campanie pornită cu elan sporit de armatele aliate, care, în iarna trecută, se convinseseră, odată mai mult, de necesitatea distrugerii complete a bolşevismului barbar.

De data aceasta, se încredinţase echipajului Sublocotenentului Munteanu o misiune mai uşoară: să facă sboruri de observaţie şi supraveghere pe coasta Mării de Azov... O misiune uşoară faţă de grelele misiuni, pe care le îndeplinise până atunci, şi din toate ieşise biruitor... El, Sublocotenentul Munteanu era sburătorul observator cu cele mai multe ieşiri la inamic, pe întreaga Armată! Ochi de şoim, ageri, privirea lui sfredelea văzduhul, căutând, iscodind. Nu putea să-i scape nimic observaţiei. Descoperea avionul inamic de departe, când acesta era cât lăstunul. Atunci trupul i se încorda, mâinile i se arcuiau, chipul i se lumina...

S'ar fi putut spune că el conducea aparatul, fiindcă întreaga lui ființă era o vibrație, un tumult, care deslănțuia energiile și elanul însoțitorilor lui.

Prin câte trecuse! De câte ori nu s'a zis că a fost o minune că a scăpat din nou cu vieață! Nervii i se oțeliseră. Calmul realizase un echilibru perfect între puterile sufletului și ale trupului. Era mare și voinic, dar era blând și bun. Toți îl iubeau, căci toți îl admirau. Sinceritatea și seninătatea sufletului lui te înviorau.

Lângă el nu-ți putea fi frică de nimic, nici de moarte. Iată taina izbânzilor, care uimise întreaga escadrilă, întreaga flotilă...

In el era puterea de coeziune a întregului echipaj, prin care scăpaseră din atâtea impasuri grele: acele teribile încadrări ale apărării antiaeriene inamice, din care ieșea datorită norocului, dar mai ales iscusitelor lui manevre și abilități; scăpase și din încolțirile nemiloase ale aviației inamice de vânătoare, datorită numai curajului și disprețului de moarte!

Ce însemna oare pentru acest aviator încercat un sbor — ca o plimbare — pe deasupra mării? Dacă l-ar fi întâlnit pe inamic? L-ar fi salutat așa cum se cuvine...

Era o dimineață plină de soare și verdeață. Cerul se unea cu marea într'un albastru de peruzea... Un elan nou de vieață fremăta până în cele mai adânci cotloane ale ființei omenești.

Aici, unde se moare atât de ușor, am învățat să prețuiesc și să iubesc vieața. Simt în mine puteri, care ar fi în stare să răstoarne o lume. Imi aduc aminte ce concepții pesimiste aveam altădată despre vieață! De câte ori nu m'a vizitat gândul sinuciderii! Eram bolnav sufletește. Aici m'am întremat, am devenit alt om! Când mă voiu întoarce la ros-

turile mele, voiu şti ce am de făcut. Simt în mine plămada unei lumi nouă... Simt plămada asta în toţi camarazii mei... In sufletul nostru e ţara de mâine...

Aşa vorbea, în dimineaţa aceea, Sublocotenentul Gh. Munteanu, la un taifas cu un camarad de al său, care-l asculta cu drag, fiindcă, prin purtarea lui, se făcuse iubit şi stimat de toţi, de ofiţeri ca şi de soldaţi...

Toate pregătirile fuseseră terminate... Peste câteva minute, avionul Nr. 65 îşi va lua sborul, pentru a pleca în misiunea ordonată. La bord: Sublocotenentul Munteanu Gheorghe, observator; Sublocotenentul Gheorghian Vladimir, pilot, şi Sergentul Zubic Vartolomeu, mitralior...

Cele câteva clipe înainte de decolare sunt clipe de emoţie, de regret — despărţirea de pământ —, care însă piere îndată ce avionul a început să se înalţe.

Avionul Nr. 65 se află acum deasupra Mării de Azov, nu prea sus, nu prea jos, ca să poată observa şi suprafaţa apei, dar să aibă şi spaţiu de manevră în caz de alarmă. Aparatul sboară lin, parcă într'adevăr ar fi într'o plimbare. Timpul trece. A fost cercetat un spaţiu întins. Nimic... E timpul să se întoarcă.

E ora 17,30. In văzduh a început să plutească melancolia amurgurilor de primăvară târzie...

Avionul se află la circa 16 km. Sud-Est de Berdiansk.

Se întorceau. Aproape că nu se mai aşteptau... Totuşi apariţia inamicului nu i-a surprins. Sunt trei aparate bolşevice. I-au văzut. Vin spre ei, într'o viteză nebună, cu ura celui înveninat de insuccese. Sburătorii români judecă situaţia, fac sbor de picaj dela 2200 metri, cu intenţia de a se îndrepta spre ţărm. Din loc în loc, fac viraje scurte, pentru a-şi reînnoi câmpul de observaţie, ca să nu-l scape pe inamic din ochi. Dar avioanele inamice, de tip englezesc

„Curtis", urmăresc şi ele cu înverşunare. Inamicul e unul, dar ele sunt trei. De ce n'ar folosi acest fericit prilej de afirmare? Greşită socoteală însă...

In clipa aceea, când primul avion inamic a ajuns la nivelul celui românesc, mitraliorul Zubic Vartolomeu a şi deschis foc. Le-a luat-o înainte celor trei!

Duşmanii atacă în fir indian, adică unul după altul.

Primul avion inamic răspunde, cu o rafală lungă, mitralierei româneşti şi degajează. Atins însă în motor, el se prăbuşeşte în mare. Sergentul Zubic dela mitralieră simte o fierbinţeală mare în picior; a fost lovit, dar rămâne nemişcat.

Ochii Sublocotenentului Munteanu sunt când la Zubic, când afară, spre inamic. Mişcările lui de dirijare a tirului sunt scurte şi repezi...

Al doilea vânător care atacă este primit cu foc în plin de mitraliorul Sergent Zubic. Rafală scurtă, cât trebue, lovitură în plin şi avionul se prăbuşeşte în mare.

— Bravo, Zubic! strigă Munteanu. Mai este unul... Să terminăm cu toţi...

Entuziasmul lui contagiază întreg echipajul. Frenezia luptei creşte.

Al treilea vânător inamic atacă cu mai mare îndrăzneală. E când deasupra, când dedesuptul avionului românesc, când în stânga, când în dreapta, dar rafalele armelor lui nu reuşesc să prindă în pânza lor avionul românesc, care se mişcă repede în aer, ca o libelulă...

Şi lupta continuă tot mai înverşunată. Niciunul nici altul nu va ceda... Se urmăresc cu îndârjire... cu ură parcă.

Dar vine o clipă, pe care întâmplarea o aduce, când avioanele sunt la acelaşi nivel. Şi atunci armele amândurora izbucnesc deodată năpraznic...

Sublocotenentul pilot Gheorghian Vladimir clipeşte des.

Ce-a fost? Trăiește sau e vis? Ce sguduitură! Dar nu, e cu mâna pe manșă. O smucitură și aparatul sboară iar lin... Acum abia se poate dumiri.

Vede nu departe, în față, avionul inamic, care a părăsit lupta, aplecându-se în viraje desordonate, pierzând mereu din înălțime... S'a terminat și cu el... își zice pilotul și întoarce capul să-și vadă camarazii...

Privirile lui au întâlnit întâi figura contractată de durere a Sergentului Zubic.

— Ești rănit tare, Zubic? strigă.

Dar cine-l aude?

Se 'ntoarce și mai tare...

Sublocotenentul Gheorghe Munteanu stă cu capul rezemat pe umăr, liniștit, parcă ar dormi. Din gură i se scurge o șuviță subțire de sânge...

Ochii Sublocotenentului Gheorghian îl privesc cu groază, cu disperare...

— Gică! Gică! îl strigă înfiorat...

Apoi, deodată, tresare, silueta lui se îndreaptă în scaun, o mână ține manșa și cealaltă se ridică scurt la tâmplă în salut...

Avionul sboară acum iar lin... In zare, se vede linia țărmului, ca trasă cu creionul.

Coboară... Camarazii îi așteaptă. Le ies în întâmpinare... Sunt veseli ca întotdeauna. Când ar ști ce surpriză le aduce.

Așa a luptat și murit Sublocotenentul Aviator Gheorghe Munteanu, erou predestinat să rămână ca o pildă pentru toți cei ce l-au cunoscut și care-l vor cunoaște, după moarte, din faptele și din jertfa lui măreață pentru Patrie...

Pentru minunatele lui fapte de arme, Sublocotenentul Aviator Munteanu Gh. fusese distins în vieață cu ordinul „Vir-

tutea Aeronautică" în gradul de Cavaler, „Steaua României" şi „Coroana României" cu spade şi panglici de „Virtute Militară" şi „Crucea de Fier" Clasa II-a.

„Ordinul „Mihai Viteazul", acordat „post-mortem" Aviatorului Sublocotenent Gheorghe Munteanu, este girul suprem al acestei biruinţe asupra timpului. Căci eroii devin nemuritori prin faptele lor, care dau vieaţă legendelor.

MAIORUL EROU BAICU TEODOR

Ce munte de om și de voință a fost Maiorul erou Teodor Baicu, dintr'un brav regiment de călărași din Lugoj! Calitățile sufletești îi creaseră o aureolă în jurul numelui, care, mai târziu, prin faptele vitejești, pe care le va săvârși, îi va deschide calea legendei.

Comandant de escadron pe zonele de concentrare din Ardeal și Banat, pătruns de misiunea sfântă pe care o avea de îndeplinit, nu se mulțumea să fie numai un executant al ordinelor, ci, dăruindu-se cu întreg sufletul său, împlinea un apostolat. Bun la suflet, săritor cu sfatul și cu fapta la grijile și nevoile fiecăruia, era modelul adevăratului camarad, în care puteai să-ți reazemi o credință și o speranță. In spiritul acestei camaraderii, era în stare să meargă până la sacrificiul propriei lui persoane. Pentru aceasta, era respectat și iubit, iubit cum nu orice om poate fi iubit!

Războiul împotriva bolșevismului l-a găsit la comanda u-

nui divizion. Războiul i-a dat prilejul să-şi afirme întreaga lui personalitate — bunătate şi voinţă, dârzenie şi pricepere. Nu se simţea bine decât în linia întâia, sfidând moartea, cu o mândrie de ostaş desăvârşit.

Era o pildă permanentă pentru ostaşi, care, nu odată, au mărturisit:

— Ne e ruşine, când trebue să ne aruncăm în adăposturi sau să ne târîm pe jos, când înaintăm! Domnul Maior Baicu, comandantul nostru, nu se aruncă la pământ decât foarte rar, numai când îi este teamă să nu ne trădeze inamicului apropierea.

Când însă ostaşii lui deveneau prea îndrăsneţi, le făcea observaţie. Le ordona şi le supraveghea el singur adăpostirea şi, abia după ce-i ştia pe ei în siguranţă, se adăpostea şi el.

Din camaraderia şi dragostea ţesute între suflete se născu acea înţelegere, care le aranjează pe toate şi le conduce spre reuşită.

După căderea Odesei, unde luase parte la vijelioasele lupte cu divizionul pe care-l comanda, rămase un timp în Transnistria, împreună cu unitatea, pregătindu-se de zor pentru ofensiva din primăvara anului 1942. Maiorul Baicu nu lipsea niciodată din mijlocul ostaşilor lui. Sub imboldul şi după pilda vie a aceluia, care le purta o grijă deosebită, ostaşii munceau cu tragere de inimă, pregătiţi sufleteşte şi aşteptând cu nerăbdare să pornească mai departe.

Mai târziu, Maiorul Teodor Baicu pleacă împreună cu unitatea lui pe frontul din Caucaz...

Şi acolo, Maiorul Teodor Baicu rămâne acelaşi: camaradul ostaşilor lui. E tot atât de mult luptător, cât e şi comandant, fiind mereu în primele linii, ca oricare dintre ostaşi.

In luptele pentru forţarea canalului Kurka, în peninsula Taman şi la Anapa, ostaşii lui fac minuni de vitejie...

Peste câteva zile, regimentul din care face parte este trecut în alt sector din Caucaz, într'o regiune muntoasă, cu pădurişuri înţesate de partizani.

In acea regiune, în acel an, a fost o toamnă lungă şi ploioasă. Zilele cenuşii şi apoase păreau nesfârşite, iar nopţile erau de-a-dreptul înfiorătoare...

Călăraşii lugojeni trebuiau să stea de veghe în acea junglă misterioasă, mereu hărţuiţi de inamic, care se străduia să profite, pe cât putea, de timpul favorabil... El apărea pe neaşteptate, ca o fantomă, care încerca să lovească, şi dispărea fără urmă.

In aceste hărţuieli, mai grele decât lupta deschisă, cu un inamic superior ca număr şi ca armament, Maiorul Teodor Baicu a arătat o tărie de suflet şi de caracter cum rar se întâlneşte. Ostaşii lui aveau într'însul un puternic sprijin moral. Ploi continue şi nopţi fără sfârşit formau decorul obişnuit al acestor hărţuieli, prin care inamicul spera că va slăbi pe ostaşii români. Şi în aceste împrejurări, Maiorul Baicu s'a dovedit acelaşi suflet ales, plin de dragoste camaraderească pentru ostaşii lui, pentru care era în stare să-şi sacrifice chiar vieaţa.

Ostaşii povestesc lucruri impresionante despre comandantul lor. Ca să-i scutească pe unii de misiuni grele de noapte, le execută el însuşi, uneori plecând singur şi făcând distanţe mari pe jos, cercetând şi observând.

După Crăciun, pe la jumătatea lui Ianuarie, inamicul şi-a deslănţuit ofensiva de iarnă şi în Caucazul de Vest... Aici, se afla şi regimentul lugojan de călăraşi, încadrat într'o Mare Unitate de cavalerie, alături de o Mare Unitate germană, care trebuia să facă faţă atacului inamic, pornit cu mai multe divizii şi brigăzi.

Bolşevicii se izbesc ca de un zid de puternica rezistenţă a cavaleriştilor români, hotărîţi să nu dea un pas înapoi...

Totuşi, graţie numărului lor covârşitor, bolşevicii reuşesc să se infiltreze prin câteva puncte, încercuind cotele 476 şi 490 şi un sat...

Două divizioane, printre care şi cel al Maiorului Teodor Baicu, sunt ameninţate cu încercuirea.

Cavaleriştii fac sforţări supraomeneşti, ca să rupă cercurile bolşevice. Lupta lor de despresurare durează mai multe zile, într'o încleştare sălbatică cu inamicul, care nici el nu voia să cedeze.

Pentru salvarea celor încercuiţi, regruparea forţelor într'un anumit punct apare ca o idee salvatoare, şi sforţările pentru realizarea ei încep.

Tactica aceasta ajută ca unul din cele două divizioane încercuite să se despresure. Mai rămăseseră însă izolaţi cei dela cota 476, în frunte cu Maiorul Teodor Baicu. Aici, cercul bolşevic era mai puternic.

In faţa acestei situaţii, se formează două detaşamente, cu misiunea să taie drum spre cota 476. Unul este condus de Sublocotenentul Vişan P. Ion, iar altul de Locotenentul Mihail Condrea.

Printr'o izbitură năpraznică, detaşamentul Locotenentului Mihail Condrea reuşeşte să-şi deschidă calea spre divizionul încercuit al Maiorului Teodor Baicu, care, deşi atacat mereu din toate părţile de trupele încercuitoare, rezistase eroic, provocând pierderi sângeroase inamicului.

Unit cu detaşamentul care venise în ajutor, divizionul Maiorului Teodor Baicu luptă eroic, croindu-şi calea spre poziţiile româneşti.

Maiorul Teodor Baicu se află mereu unde-i lupta mai grea. Strigă, îndeamnă, trage cu puşca, cu mitraliera... Gloanţele inamice îi şuieră pe la ureche, dar nu le aude. Nu simte nici rana pe care a căpătat-o în umăr. E prea înfierbântat.

Bolşevicii se dau în lături îngroziţi.

Maiorul Teodor Baicu apare ca un Arhanghel al Dreptăţii...

Al doilea glonte însă îi nimereşte inima, inima lui bună, în care făcuse cuib atâtor camaraderii, atâtor prietenii!

A căzut un brad. In umbra lui falnică, nu se vor mai adăposti, de ploaie şi furtuni, camarazii şi prietenii lui. Ce durere a cuprins inimile, căci toţi îl credeau fără de moarte!

Dar moartea Maiorului Teodor Baicu era treapta cea mai de sus a vieţii fără sfârşit, pe care el voise să se înalţe, ca să-şi înalţe Patria, înaintea căreia orice jertfă nu era prea mare, în faţa convingerilor şi a conştiinţei lui de adevărat ostaş.

Maiorul Teodor Baicu, nume de erou între eroi, şi-a zidit vieaţa prin moarte, la temelia României de mâine, mare şi fericită, aşa cum o visa el...

Bolșevicii se dau în lături îngroziți.

Maiorul Teodor Baicu apare ca un Arhanghel al Dreptății...

Al doilea glonte însă îi nimerește inima, inima lui bună, în care făcuse cuib atâtor camaraderii, atâtor prietenii!

A căzut un brad. În umbra lui falnică, nu se vor mai adăposti, de ploaie și furtuni, camarazii și prietenii lui. Ce durere a cuprins inimile, căci toți îl credeau fără de moarte!

Dar moartea Maiorului Teodor Baicu era treapta cea mai de sus a vieții fără sfârșit, pe care el voise să se înalțe, ca să-și înalțe Patria, înaintea căreia orice jertfă nu era prea mare, în fața convingerilor și a conștiinței lui de adevărat ostaș.

Maiorul Teodor Baicu, nume de erou între eroi, și-a zidit viața prin moarte, la temelia României de mâine, mare și fericită, așa cum o visa el...

EROUL SERGENT DOVLEAC GHEORGHE

Compania Căpitanului Dumitru Cristea, dintr'un batalion de vânători de munte, luptă aprig cu inamicul, puternic organizat și fortificat pe cota 96. Atacul a fost deslănțuit de aproape două ore, dar înaintarea companiei nu face progrese însemnate, din cauza unui foc ucigător de mitraliere, care vine de undeva, din stânga cotei.

Gloanțele țiue prin aer, sfârtecând crengile arborilor, iar avioanele de vânătoare rusești spintecă cerul, într'o parte și într'alta...

Vânătorii caută să înainteze, târîș-grăpiș, dar încercarea lor e zadarnică. Pământul este scormonit, metru cu metru, de proiectilele armelor automate, care parcă trag din ce în ce mai tare.

Brandturile noastre de 81,4 au început să tragă și ele cu înverșunare în stânga cotei, unde vânătorii au reușit să identifice câteva cuiburi de arme automate. Proiectilele cad numai la câțiva metri în stânga, ridicând nourași de praf. Câțiva Ruși fug speriați în dreapta, ascunzându-se în cu-

tele unei viroage. In momentul acela, un alt proiectil cade tocmai în ascunzătoarea lor, prefăcându-i în bucăți.

Totuși mitralierele dușmane nu contenesc focul lor ucigător.

Soldatul Istrate Gheorghe, care a reușit să se apropie nevăzut de inamic, până la 60—70 m. de cuibul armelor automate, raportează că, în stânga unei mari buturugi, care se vede foarte bine de pe linia companiei, numai la 2—3 pași, a descoperit o cazemată îngropată în pământ, camuflată atât de bine, încât ai impresia că acolo se găsește un simplu și nevinovat boschet. Acolo însă e cuibarul, din care Rușii varsă atâta foc asupra noastră.

Pădurea este destul de deasă, mărăcinișurile împiedecă mult vederea, totuși locul mitralierelor ucigașe a putut fi descoperit și comunicat aruncătoarelor și artileriei, pentru a fi bătut până la distrugerea completă. Cu tot bombardamentul, diavolii nu se dau bătuți și varsă mai departe ploaia de gloanțe asupra noastră.

In acest timp, compania reușește să-și împingă flancul drept mult înainte, încât, la un moment dat, bolșevicii se văd loviți din flanc și amenințați să le cădem în spate.

Lupta e crâncenă!... Pădurea, plină de farmece altădată, este acum leagănul morții...

Căpitanul, comandantul companiei, trece pe la fiecare ploton și grupă, stând de vorbă cu soldații și îmbărbătându-i, în timp ce brancardierii transportă camarazii răniți spre postul de prim ajutor al batalionului.

— Cum, se poate să mă oprească din înaintare ticăloșii ăștia? Compania Căpitanului Popescu Alexandru ne-a depășit cu mult! stă de vorbă cu sine Căpitanul Cristea Dumitru, un om care nu se dă bătut cu una cu două... Hotărîrea este luată!

Imediat, un ploton va ataca puternic inamicul de front, vărsând asupra lui un foc ucigător, în timp ce un altul, printr'o manevră de învăluire, executată prin dreapta, va căuta să cadă în spatele inamicului.

Atacul se deslănţue din nou, conform planului stabilit. Plotonul din dreapta, care execută manevra de învăluire, s'a strecurat pe nesimţite prin marginea poienii şi acum coboară în tăcere panta din spre cotă. Cercetaşii se opresc, din când în când, şi ascultă... Inamicul e numai la 70—80 metri. Doar câteva minute de mers, cu atenţie mare, şi vor cădea în spatele cuiburilor de arme automate, distrugându-le apoi cu grenadele.

Plotonul din faţă atacă cu avânt şi cu o îndârjire nemaipomenită. Ruşii trag cu toate armele disponibile, dar nu mai pot opri acum înaintarea vânătorilor.

Cad mulţi din rândurile noastre, dar pierderile inamicului sunt cu mult mai mari. Lupta este în toiu! Brandturile inamicului trag cu înfrigurare, dar cele mai multe proiectile cad la 50 m. în spatele companiei şi mult în stânga.

Plotonul a ajuns numai la 30—40 m. de cazemate... Lupta devine tot mai crâncenă. Mitralierele inamice trag la disperare în valul de vânători, care, în focul luptei, uită să se mai culce la pământ, ori de câteori se sparg proiectilele de brandt.

Comandantul plotonului, Slt. rez. Tătaru Vasile, mereu în fruntea plotonului său, cade rănit. Vestea se răspândeşte ca fulgerul în întreaga companie. Ostaşii se opresc pentru un moment şi nu ştiu ce să facă... Ce vor face fără comandant?...

In momentul acesta, de undeva din stânga, se aude un glas puternic de oştean:

— Ploton, comanda la mine, Sergentul Dovleac Gheorghe! Inainte!...

Sergentul Dovleac porneşte, ca un fulger, în fruntea plotonului său, urmat de aproape de cinci, şase ostaşi, cu sacul de merinde doldora de grenade, atârnat pe după gât.

Ruşii trag în viteţii ostaşi, dar aceştia nu dau un pas înapoi. Se culcă la pământ şi, ca şopârlele, continuă înaintarea...

S'au apropiat! Doar 15—20 m. îi mai despart acum de cazematele blestemate... La un semnal al sergentului, aruncă cu toţi grenade, apoi se năpustesc asupra cuibului.

Câteva grenade aruncate cu dibăcie prin creneluri, urmate de nişte explozii puternice, şi cazemata este prefăcută în zeci de bucăţi...

Sergentul Dovleac priveşte la mormanul de cadavre din faţa lui: şase bolşevici, ocupanţii acestei cazemate, au fost sfârtecaţi de schijele grenadelor aruncate de sergent şi de camarazii lui...

Dar nu-i timp de pierdut! Inamicul, observând că pământul începe să-i fugă de sub picioare, luptă cu disperare, încercând mai multe contraatacuri...

Sergentul Dovleac luptă cu bărbăţie şi încredere... Grenadele sboară prin aer, iar baionetele vânătorilor noştri arată acestor oameni fără Dumnezeu că, de-acum încolo, soarta lor e pecetluită.

Luptele corp la corp, pe care le susţine plotonul Sergentului Dovleac, sunt crâncene. Armele se încrucişează prin aer, baionetele strălucesc în soare, iar Ruşii cad ca spicele grâului, trăzniţi de dârzenia şi voinţa de-a învinge a ostaşilor noştri.

Inamicul a fost sdrobit. Compania Căpitanului Dumitru Cristea îşi poate continua înaintarea.

Sergentul Dovleac Gheorghe, eroul dela cota 96, se poate acum apropia de comandantul lui, ca să-i spună:

— A fost frumos, Domnule Căpitan, păcat că s'a terminat aşa de repede!

Căpitanul îi strânge mâna, felicitându-l.

— Bravo, Dovleac! Ţi-ai făcut datoria ca un adevărat erou.

Din ziua aceea, Sergentul Dovleac Gheorghe şi-a condus din victorie în victorie plotonul, pe care-l comanda cu un avânt fără seamăn. Ajunsese comandantul plotonului! Era cea mai mare mândrie a lui, câştigată prin merit, mândrie care însă nu-i descumpănea firea blândă, totuşi hotărîtă. Voia să se înalţe şi mai mult în glorie, ca să fie pildă camarazilor, pe care-i comanda acum şi care îl ascultau şi-l urmau orbeşte.

In ziua de 27 Septemvrie 1942, plotonul viteazului Dovleac Gheorghe se afla în atac asupra satului Tabakjarm, de pe valea Skibicului. Inamicul rezista cu înverşunare şi disperare. A fost mereu aruncat şi dat peste cap şi parcă şi-a pus în minte — gând nebunesc — să se oprească. Dar ostaşii români ştiu că de multe ori şi-au pus bolşevicii asta în gând! De geaba! Căci tot au fost daţi peste cap... Nu se află stavilă pentru avântul ostaşului român, când el crede în dreptatea cauzei pentru care luptă.

Atacul plotonului Sergentului Dovleac Gheorghe se desfăşoară cu succes. Mitraliera, puştile mitraliere şi grenadele îşi trimit ploaia de proiectile asupra caselor, în care s'au cuibărit bolşevicii. Cuib după cuib este nimicit. Spre seară, după ore de luptă înverşunată, doar ici şi colo mai sunt rezistenţe. Atacul e în faza de curăţire a satului.

Sergentul Dovleac Gheorghe se află mereu în fruntea ostaşilor pe care-i comandă, îndemnându-i, aruncându-se înainte cu un dispreţ de moarte fără margini. Aşa a făcut toată ziua. Nu simte truda. Se simte uşor şi mai sprinten ca niciodată.

Acum se află în fața altui cuib inamic. Trag bolșevicii cu disperare; știu că le-a sunat ceasul. Sergentul Dovleac Gheorghe, cu câțiva ostași, se tupilează pe după garduri, sare după un copac, apoi după altul... Gloanțele îi vâjâe pela urechi. E ca într'un viespar...

A mai fost el în asemenea situații! Nu crede că-l vor lovi. Acum vrea să mai facă un salt, va ajunge după colțul casei, va izbi înăuntru toate trei grenadele.

Pornise la asalt și, în clipa aceea, salva mitralierei inamice l-a surprins, l-a doborît.

Satul Tabakjarm era însă cucerit. Câteva clipe mai târziu, peste întinderea lui, s'a lăsat liniștea.

Așa s'a întâmplat moartea Sergentului Dovleac Gheorghe, viteaz între viteji.

„Pentru curajul, eroismul, spiritul de jertfă și priceperea de care a dat dovadă în conducerea plotonului său, Sergentul Dovleac Gheorghe a fost înaintat la gradul de Sergent Major și decorat „post-mortem" cu cea mai mare decorație de războiu, „Virtutea Militară".

SUBLOCOTENENTUL DE REZERVĂ ALEXANDRESCU CONSTANTIN

Imbrăcat în platoşa credinţei în Dumnezeu şi în viitorul Neamului Românesc, a pornit Sublocotenentul de rezervă Alexandrescu Constantin, împreună cu vânătorii de munte din Bucovina mânăstirilor voievodale, să răpună fiara din Răsărit şi să aducă dar Regelui Mihai I pământ şi suflet din pământul şi sufletul ţării.

Peste toate greutăţile luptelor şi marşurilor istovitoare, seninătatea şi veselia Sublocotenentului Alexandrescu Constantin erau luceafăr călăuzitor şi răgaz de uitare a greutăţilor.

Din luptă în luptă, biruitor pretutindeni, dela Mihăilenii Dorohoiului şi până la stepa Nogailor, batalionul primeşte misiunea de a forma pivotul dispozitivului de rezistenţă. In acest dispozitiv, satul Malaja Belosjorka îl străjuia de flanc.

In zorii zilei de 24 Noemvrie 1941, după schimbarea

de poziţie a unui batalion german, încep atacurile năvalnice şi repetate ale inamicului.

Din cauza poziţiei înaintate, pe care o ocupa şi care forma un intrând în liniile bolşevice, plotonul Sublocotenentului Alexandrescu Constantin era cel mai expus atacurilor bolşevice.

Firea şi temperamentul său tumultuos nu i-au îngăduit să se complacă într'o stare de prudenţă, care poate i-ar fi salvat vieaţa, ci a preferat lupta dreaptă şi îndrăsneaţă cu un inamic superior ca număr, furios de atâtea insuccese suferite.

Către ceasurile 11, pe un soare ademenitor, ce dădea vieaţă avântului tineresc al Sublocotenentului Alexandrescu Constantin, Ruşii încep al treilea atac din ziua aceea, venit în valuri succesive. Locot. Ionescu Gheorghe, comandantul companiei, deslănţue un foc ucigător, cu tot armamentul. Dar Ruşii nu ţin seama de grelele pierderi care li se provoacă de apărarea română şi vin năvală, mai ales în sectorul plotonului Sublocotenentului Alexandrescu Constantin.

Situaţia e foarte grea. Bolşevicii au ajuns la distanţa când atacul se transformă în asalt. Dacă vor reuşi să treacă peste ploton, poziţia batalionului va fi ameninţată să fie întoarsă. Postul de comandă, care se găsea la mai puţin de o sută de metri, era în cea mai mare primejdie. Se impunea deci o hotărîre grabnică şi eroică.

Sublocotenentul Alexandrescu Constantin nu stă în cumpănă. Ordonă punerea baionetei şi, mai repede ca Ruşii să fi putut asalta, se aruncă, în fruntea plotonului, la un contraatac de nimicire...

Se naşte o învălmăşeală de nedescris. Urlete şi gemete spintecă văzduhul. In cele din urmă, bolşevicii sunt opriţi şi apoi siliţi să se retragă, lăsând în faţa poziţiei, la care râvneau, numai morţi şi răniţi.

Printre vitejii noştri căzuţi, zăcea şi corpul neînsufleţit al celui care fusese Sublocotenentul rezervist Alexandrescu Constantin. Deşi lovit de un glonte duşman, un bolşevic găsise prilejul să facă un act de eroism, străpungându-i pieptul, de mai multe ori, cu baioneta...

Rămăşiţele pământeşti ale viteazului ofiţer se odihnesc departe de Tarcăul copilăriei lui, undeva în apropierea Mării de Azov, spre care l-au dus năzuinţele lui de bun Român şi cruciat, cu un avânt, care-a fost un permanent exemplu şi imbold pentru ostaşii lui.

In vieaţă fiind, a fost decorat cu ordinul „Coroana României", cu spade şi panglică de „Virtute Militară"; „post-mortem" a fost cinstit cu „Mihai Viteazul" şi înaintat la gradul de locotenent.

Ţara ştie să răsplătească cu cinste şi onoare pe ostaşii, care-şi fac datoria faţă de Patrie şi faţă de Neamul lor, jertfindu-şi vieaţa, pentru vieaţa fără de moarte a Patriei...

SERGENTUL EROU PUZDERIE LEPĂDAT

Fixat cu un sistem puternic de cazemate pe cota 177,4, inamicul rezista cu înverşunare. Focul puternic al cazematelor, care îşi puteau încrucişa tirul, formând o reţea de gloanţe de netrecut, oprise înaintarea unui flanc al regimentului de vânători. Nu se putea acţiona cu o unitate numeroasă decât cu riscul unor pierderi grele.

Ca întotdeauna în asemenea situaţii, pentru a ajunge la un rezultat bun, era nevoie de o unitate mică, de o grupă de câţiva oameni, condusă însă de un om hotărît, având iniţiativă şi iscusinţă.

Se făcu apel şi de data aceasta la compania de pionieri a regimentului, ai cărei oameni se „specializaseră" în cucerirea cazematelor bolşevice, puternic înarmate.

Era o situaţie grea şi comandantul companiei se gândi bine pe cine să aleagă pentru această misiune, ca să meargă la sigur.

— Sergentul Puzderie Lepădat să vină la mine, ordonă el.

Il ştia hotărît şi curajos, deştept şi întreprinzător. Il mai folosise în acţiuni grele şi fusese întotdeauna mulţumit de rezultat.

Sergentul Puzderie Lepădat se prezintă voios în fața comandantului de companie. Avea priviri curate și toată făptura lui îți inspira încredere.

— Acum să te văd, sergent!

Și după ce-i încredință misiunea, îi mai zise:

— Să arăți că nu de geaba te cheamă Puzderie. Să-mi faci puzderie din cazematele bolșevicilor...

— Să trăiți, Domnule Căpitan, așa voiu face...

Salută și se întoarse la grupa lui.

— Haideți cu mine, măi, — le zice el. Ne-a trimis Domnul Căpitan să facem să tacă odată jigodiile acelea. I-auzi cum latră! Ptiu, că de nu voiu veni eu de hac...

Merg unul după altul, tupilați, uneori se resfiră, apoi iar se strâng... Sunt mai mult pe brânci.

Mitralierele inamice răpăie mereu, cu înverșunare, dar și cu spaimă parcă... Poate i-au zărit... Dar nu, gloanțele sboară peste capetele lor...

Și, când s'au apropiat mai mult, Puzderie spune la o parte din oamenii săi:

— Voi rămâneți aici, noi o luăm la dreapta; apoi le ieșim în spate. După ce ne depărtăm puțin, deschideți foc în față. Nu le va trece prin cap bolșevicilor că-i înconjurăm...

Cazematele de beton, sure, cu crenele înguste, ca niște ochi de asiatici, își trimit peste câmpii privirile de ghiață. Cei trei deschid foc din față asupra primei cazemate... Inamicul răspunde cu toate gurile de foc îndreptate spre ei.

Sergentul Puzderie Lepădat, împreună cu ceilalți camarazi ai lui, o iau spre dreapta, ocolesc repede pentru a-i cădea în spate.

Dar inamicul i-a simțit... Și acum îi urmărește cu foc, care scurmă pământul în jurul lor.

— Uf, m'au ciupit... scrâșnește sergentul, pipăindu-și cu o mână brațul celeilalte.

In clipa următoare însă, a uitat de rană. Merge în fruntea trupei şi toţi sunt lângă el ca unul.

Gloanţele inamice îi caută acum cu înverşunare şi mai mare. Ostaşii români se târăsc mai mult pe brânci, ca pisicile tupilate în apropierea găurii de şoarece, în aşteptare.

Obstacolele sunt trecute în salturi repezi. Când focul inamic e iar lângă ei, se aruncă din nou la pământ, devin una cu el.

Acum s'au apropiat... Culcaţi, capetele lor se ridică, privirile iscodesc. Işi fac planul asaltului.

In timp ce priveşte înainte, Sergentul Puzderie Lepădat caută în sacul cu merinde. Scoate o grenadă, două, trei.

— Mă lăsaţi pe mine întâi. Săriţi, după ce le arunc înăuntru.

Inimile bat mai tare.

Cum a zis vorbele de mai sus, sergentul s'a şi ridicat. Momentul e prielnic. Intr'o clipă, a ajuns în spatele cazematei.

Se lipeşte de peretele ciupit de gloanţe, apoi se apleacă şi se târăşte, ca să ajungă în faţă, lângă crenelul ucigător.

— Una, două, trei... numără aruncându-le înăuntru. Exploziile detună înnăbuşit. Armele dinlăuntru au amuţit ca prin farmec. Pe creneluri, iese fum şi miros greu.

Sergentul Puzderie Lepădat a dat un chiot de haiduc.

Soldaţii rămaşi în urmă sar, sunt lângă el.

Şapte bolşevici au fost în cazemată. Patru au fost ucişi de exploziile grenadelor, ceilalţi, răniţi, se predau.

Mai încolo, la vreo 50 de metri, se află altă cazemată bolşevică. Ocupanţii ei, observând întâmplarea dela cazemata vecină, şi-au întors focul spre ea. Trag aprig... Dar ostaşii români sunt apăraţi de cazemata cucerită.

— Termin eu şi cu voi... zice cu mânie Sergentul Puzderie Lepădat. Mă lăsaţi tot pe mine, zice el adresându-se cama-

razilor. Dacă nu reuşesc eu să ajung acolo, se repede altul şi altul.

Aşteaptă iar o clipă prielnică şi, când vede că a venit, se aruncă înainte, să cadă în spatele cazematei... Focul armelor bolşevice însă e reluat brusc, şi gloanţele l-au ciuruit. A căzut cu faţa la pământ, îmbrăţişând pământul, care avea să dea odihnă trupului său neodihnit.

Atunci, ca un vifor s'au năpustit camarazii lui spre cazemata inamică. A mai căzut rănit unul, a mai sângerat altul, dar au ajuns lângă ea, în spate, şi toţi, câţi au rămas, şi-au aruncat grenadele înăuntru...

Aşa au răzbunat ei moartea camaradului lor, Sergentul Puzderie Lepădat...

Şi, când cazematele au amuţit şi liniştea s'a întins ca un zăbranic de doliu peste trupul sergentului căzut, ei s'au întors, aducându-l pe paturile puştilor, ca să-l îngroape, în faţa comandanţilor, cu cinstea pe care o merită un adevărat erou...

LOCOTENENTUL MAZILU ŞTEFAN

Era o noapte întunecoasă dela sfârşitul lui Decemvrie. Pe un viscol năpraznic şi un ger cumplit, un regiment de călăraşi purtat venise în cea mai mare grabă să stăvilească înaintarea trupelor bolşevice, care reuşiseră să debarce la Feodosia.

Nu se ştia cu precizie tăria inamicului debarcat.

Se credea însă că acesta dispune numai de forţe slabe de infanterie, provenite din prima debarcare. De aceea fusese împins înainte, să-l întâmpine cât mai grabnic, acest regiment motorizat, fără alt sprijin.

Celelalte unităţi româneşti de artilerie şi vânători, pregătite să dea atacul, rămăseseră mult în urmă şi înaintau anevoios, pe drumurile troienite ale peninsulei, ce duceau spre Feodosia.

Regimentul de călăraşi purtat se găsea acum la 4 kilometri de această localitate.

Aici, el organizase o poziţie sumară, aşteptând apariţia inamicului.

Crivăţul bătea cu furie, iar viscolul biciuia puternic, iz-

bind cu săgeți mici de ghiață fața aproape sângerândă a celor care încercau să vegheze zarea.

Gropile săpate în grabă, pentru adăpostire, sunt în curând acoperite de nămeți.

In zori, viscolul se întețește, limitând vederea până la 50 metri. Soldații, cu foile de cort pe cap, par niște mogâldețe albe, care, înmărmurite de frig, de abia se mai pot mișca.

Legăturile prin agenți se fac din ce în ce mai greu.

Dela ora 8.30, se semnalează apropierea inamicului. Tot dispozitivul este în alarmă. Nervii se încordează. Privirile tuturor devin din ce în ce mai agere. Trăgătorii dela armele automate sunt disperați! Niciuna nu mai funcționează. A înghețat uleiul din ele!

Ce e de făcut?

Ofițeri și ostași sunt cuprinși de furie și nerăbdare! Clipa este hotărîtoare!

Cum vor putea face față înaintării inamicului?

Căci poziția trebue apărată cu orice preț, pentru a da posibilitate trupelor române din urmă să organizeze atacul.

Toată lumea se pregătea să pună baioneta la armă, ultima speranță. Dar ce se putea face numai cu baioneta?

In timpul în care primele elemente ale inamicului apăruseră la creastă, un bâzâit înfundat de motoare umple văzduhul.

Câteva care de luptă inamice înaintează îndrăsneț, în plină viteză, spre dispozitivul nostru.

La început, s'a crezut că e numai un vicleșug al bolșevicilor, care, cu două-trei tancuri, vor să producă panică printre ostașii noștri, pentru a-i sili să părăsească poziția.

Dar alte tancuri, din ce în ce mai grele, împânzesc câmpul și șoseaua din apropiere. Pericolul devine tot mai amenințător, iar îngrijorarea alor noștri crește, pe măsură ce se vedeau în neputință de a-i pune stavilă.

In fața acestei situații, o singură nădejde mai rămăsese: voința de fier a comandantului escadronului armament greu, Locotenent Mazilu Ştefan.

Acesta, văzând că toate privirile şi speranțele de salvare se îndreaptă spre el şi escadronul său anticar, luă o hotărîre îndrăsneață: să încerce, numai cu unitatea sa, oprirea numeroaselor tancuri, care acum se aflau la 300 metri în fața poziției.

Ordonă deschiderea focului. Comanda se execută cu mişcări repezi şi sigure. Proiectilele de tun anticar se succed într'un fluierat prelung, fixând locului două tancuri duşmane. Celelalte tancuri, surprinse, se opresc. Plotoanele de puşcaşi au astfel posibilitatea să se retragă în ordine.

Locotenentul Mazilu Ştefan, în mijlocul tunarilor săi, le inspiră curaj şi încredere. Toți aveau impresia că momentul critic trecuse.

Dar inamicul descoperise pe tunari. Carele de luptă şi armele de foc al infanteriei vrăjmaşe, țintuite pe loc, deschid foc nimicitor asupra tunarilor noştri. Aceştia însă nici nu se gândesc să cedeze. Păstrează poziția cu înverşunată îndârjire.

Un proiectil duşman cade peste tunul Sergentului Brătulele. Alături de piesele sfărâmate şi înfrățit cu ele, cade eroic şi sergentul comandant, împreună cu doi servanți.

La un alt tun, trăgătorul este lovit în plin. Locotenentul Mazilu Ştefan, care-şi îmbărbătează oamenii săi alergând dela o piesă la alta, trece în locul trăgătorului lovit. Ocheşte, şi loviturile trase de el se succed cu repeziciune. Şenila unui alt tanc sovietic este sdrobită. Carul se apleacă pe o parte.

Ceilalți tunari ai Locotenentului Mazilu, încurajați de exemplul pe care li-l dă însuşi comandantul lor, continuă

să tragă cu furie. Focul este atât de intens, încât inamicul nu mai poate face nicio mișcare.

Au trecut 15 minute de încordare și efort. Niciun car de luptă nu mai înaintează.

Și totuși, din stânga șoselei, de peste câmp, o altă serie de tancuri sovietice își fac apariția, deschizând foc în flancul tunarilor noștri.

Incă un tun anticar este scos din luptă. Locotenentul Mazilu Ștefan simte pericolul și încearcă să schimbe poziția de tragere.

Voinic cum era și netemător de moarte, se înhamă cu hotărîre la cingătorile tunului cu care trăsese, ajutat de câțiva servanți, care-i mai rămăseseră. Inamicul observă mișcarea bravului ofițer, îi ghicește intenția și, după puțin timp, o serie de proiectile se abat asupra lui. Curajosul ofițer însă continuă să tragă din greu la hamul tunului, prin mulțimea exploziilor, care-l învăluiseră într'un nor des de praf și fum negru. Bucăți de pământ, sfârtecate de puterea obuzelor, sar vijelios în sus, de parcă ar voi să-l înmormânteze.

Moartea dănțuește în jurul său, pândind la fiecare pas pe cel ce trece disprețuitor pe lângă ea. In acest joc fantastic de iad al morții, silueta bravului erou de abia se mai zărește, mișcându-se cu tunul după ea.

O clipă numai și trei schije izbesc în plin trupul voinic al Lt. Mazilu Ștefan, care se rostogolește neputincios peste roțile tunului său. Alături de el, cade și caporalul Negoiță, bunul și credinciosul său agent, care a ținut să-și urmeze comandantul până dincolo de moarte.

Infrățiți în moarte, ca și în vieață, ei dorm fericiți că, prin sângele lor cald și prin jertfa lor eroică, au întărit temelia veșnică a Patriei.

SOLDATUL TELEFONIST DIACONESCU GHEORGHE

E aproape un an de când l-am cunoscut pe soldatul Diaconescu Gheorghe, povestește Sublocotenentul P. Eram prin Basarabia. El era servant la un obuzier, dintr'un regiment de artilerie grea, iar eu comandant de secție, într'o baterie de obuziere grele.

Ne întâlneam des, având pe atunci același drum.

Am trecut Nistrul. Ajunși în apropiere de Odesa, îmi amintesc cum, în satul Petrovschi, soldatul Diaconescu a descoperit, în podul casei unui partizan comunist, un aparat de radio-emisiune.

Apoi, ne-am despărțit iarăși pentru un răstimp, ca să ne regăsim la Kerci și pe urmă în fața Sevastopolului.

Era același de totdeauna: curagios, plin de vioiciune, calm și stăpân pe sine, veșnic antrenat de aceeași voie bună, pe care o manifesta în orice împrejurare. Cu umerii aplecați, mereu gata de a porni înainte, îți părea că veșnic caută ceva.

Când l-am întrebat ce mai face, mi-a răspuns foarte mândru:

— Ştiţi, Domnule Sublocotenent, nu mai sunt servant la tun, sunt telefonist. Sunt „Control pe fir" în grupul de comandă al bateriei. E mai bine, mai multă variaţie. Sunt mai liber, cu toate că primejdia e mai mare. In această libertate cu primejdii, simt că trăiesc vieaţa mai din plin.

Şi a plecat să vadă ce-i mai face firul...

De câteva zile, începuse ofensiva asupra Sevastopolului.

Artileria şi brandturile ruseşti trăgeau neîntrerupt, încercând să împiedece înaintarea trupelor noastre, care atacau cu înverşunare fortăreţele ruseşti. Legăturile telefonice erau mereu întrerupte de exploziile proiectilelor. Sub acest intens bombardament, soldatul telefonist Diaconescu Gheorghe pornea să-şi lege firul rupt. Nu-l împiedeca nimic dela pasiunea lui de telefonist. Nu ştia ce-i frica.

Se strecura uşor, când în picioare, când târîş, până descoperea întreruperea firului.

După ce firul era legat, telefonistul Diaconescu nu se întorcea niciodată la adăpost, ca unul care şi-a îndeplinit misiunea. Alerga acolo unde era nevoie de un braţ şi de-o minte ageră şi se punea la dispoziţie. Fără odihnă şi fără răgaz, punea suflet din sufletul său, în orice împrejurare grea pentru ai săi. Alături de brancardieri, sub acelaşi potop de foc al morţii, soldatul telefonist Diaconescu dădea întotdeauna o mână de ajutor pentru salvarea camarazilor răniţi, români şi germani.

De câte ori nu a străbătut zone năprasnic bătute de artileria inamică, pentru a întinde firul până la noul observator de lângă linia infanteriei!

Intr'o zi, se afla pe şoseaua care ducea spre satul Camara. Şoseaua era reperată de un violent foc de arme de toate calibrele. Barajul era de netrecut.

Dar firul trebuia întins peste şosea.

Bravul telefonist, cu bobina de fir în spate, porni înainte. La fiecare doi paşi, trebuia să se arunce la pământ, ca să nu-l secere schijele bombelor, care cădeau în jurul lui ca ploaia. Obuzele căscau groapă lângă groapă, pământul parcă era viu, parcă ar fi flămânzit şi deschidea gura ca să-l înghită.

Insă soldatul telefonist Diaconescu nici nu se sinchisea...

Din urmă, camarazii lui, rămaşi pe poziţie, îl priveau cu inima strânsă cum se strecoară printre exploziile, care împânzeau câmpul cu schije.

Un salt, şi iată-l trecut peste şosea...

Trecuse de baraj... se îndepărtase de el.

Dar, conştiincios cum era, se opreşte şi priveşte înapoi să vadă cum e tras firul. Şi i se pare că nu e prins destul de bine...

Fără frică, numai cu gândul să-şi facă datoria cum trebue, se întoarce... Obuzele cad mereu, muşcă şi împroaşcă pământul. Ochii telefonistului sunt pe fir... Iacă aici, a ajuns!

In clipa aceea însă, un proiectil de brandt explodează lângă picioarele lui şi îl prinde în cununa de schije. L-a doborît.

Trupul lui vânjos a primit vijelia, sângele a curs colcăind dintr'însul. A mai trăit însă, ca să poată citi, în ochii comandanţilor şi camarazilor lui, toată dragostea şi admiraţia pentru un erou, care fac moartea uşoară şi fericită.

Transportat la spitalul de campanie din Baydary, soldatul telefonist Diaconescu Gheorghe, control pe fir, cu toate străduinţele medicilor de a-l salva, şi-a dat obştescul sfârşit, a doua zi dimineaţa.

Curajul în faţa inamicului şi spiritul lui de jertfă au rămas pildă în unitate; dăruindu-le acestor pagini, ele vor rămâne pildă pentru toate generaţiile, care se vor ridica...

CĂPITANUL EROU NICOLEANU PETRE

„Războiul Sfânt din Răsărit, contra bolşevismului barbar, a fost prilej fericit pentru mulţi fii ai Patriei ca să-şi scrie numele cu litere de aur pe Monumentul Victoriei, pentru care ei au luptat cu o tenacitate şi cu un avânt demn de a intra în legendă. Intre aceste nume de eroi, care-au murit luptând ca să asigure vieaţa Patriei, se numără şi acel al Căpitanului Petre Nicoleanu.

In timpul pregătirii marelui atac al forţelor aliate germane şi române asupra Sevastopolului, Căpitanul Petre Nicoleanu, care se afla la comanda unui batalion de elevi subofiţeri, cere să plece pe front, acolo unde era cea mai cumplită încleştare din câte a cunoscut istoria.

Demnitatea lui de ostaş şi pregătirea technică pe care o avea îi ceruseră această hotărîre, pe care a luat-o cu seninătate şi încredere deplină în biruinţă.

— Nu mă tem de moarte — spunea el unui camarad, în ziua plecării —; sunt hotărît să lupt şi să înving. Dacă va fi să mor, voiu continua să trăiesc prin faptele mele...

Voise botezul focului. L-a avut curând după aceea, fiind numit comandant al unei companii de tunuri antitanc, în cadrul diviziilor de munte, care, în luptele ce au urmat la Sevastopol, au scris strălucite pagini de glorie nepieritoare în Cartea Neamului.

Sufletul avântat, deschis şi prietenos al Căpitanului Petre Nicoleanu şi-a câştigat repede încrederea şi dragostea comandanţilor, ca şi a ostaşilor lui. Alături de ei şi împreună cu ei, a sdrobit, în atâtea rânduri, năvala tancurilor bolşevice, care veneau ca nişte monştri spre liniile române.

Ce minunat calm arăta Căpitanul Petre Nicoleanu! Comenzile lui răsunau scurt, tăios. Cu cât sânge rece stătea sub focul inamic, dirijând tragerile sau făcând observaţii asupra câmpului de luptă!

Atitudinea lui era exemplu pentru toţi. Ostaşii lui învăţaseră disciplina sufletească a comandantului lor, disciplină atât de primejdioasă pentru inamic.

Pe muntele Capella, Căpăţâna de Zahăr, Stânca Roşie, Karlowka, Valea Ciornaia şi Balaklawa, el şi tunarii lui au fost nelipsiţi. In luptele grele care s'a desfăşurat, compania lui de tunari a pregătit şi a sprijint sute de atacuri ale echipelor de şoc şi de infanterie.

Nu era mulţumire mai mare pentru Căpitanul Nicoleanu, ca atunci când, în miez de noapte, după o zi grea şi obositoare de atacuri înverşunate ale inamicului, putea să trimită subalternilor câte un biletel pe care scria:

— Bravo, plotonul 2! Şapte cazemate distruse, cinci neutralizate, cinci tancuri lovite în plin şi imobilizate. Felicitat de Domnul General. Mulţumeşte plotonului. Mâine sunt la voi!

Se ţinea de cuvânt! A doua zi era între ei. Zâmbetul mulţumirii îi flutura pe chip. Când apărea între ostaşii lui, feţele acestora se luminau...

— A venit Don' Căpitan... mergea vorba dela unul la altul; și 'n ea era toată dragostea și admirația pentru comandantul lor bun și viteaz.

In veșnic neastâmpăr, părea că are un surplus de energie, care se cerea consumată, altfel nu-și găsea locul! Nu stătea o clipă locului. Pleca în recunoașteri, se strecura prin câmpuri de mine, sub puternice bombardamente de artilerie și brandturi, ca să ajungă la plotoanele răspândite pe un front larg de 7—8 kilometri. Mergea la fiecare tun, felicita pe ostași pentru nouăle lor isprăvi, îi încuraja și stătea cu fiecare de vorbă. Și, după ce pleca, amintirea ființei lui rămânea ca o lumină printre ostași, amintire dragă, un imbold permanent...

In ziua de 21 Iunie 1942, Căpitanul Petre Nicoleanu pleacă într'o nouă recunoaștere. Cădeau proiectilele de tun și brandt, ploaie! Sgomotele parcă se loveau întâi de bolta de fontă albastră a cerului și, ricoșând, izbeau timpanele ca niște ciocane! Sgomot infernal! Parcă n'ar mai fi fost niciodată liniște! Dacă s'ar fi făcut liniște bruscă, oamenii n'ar fi putut-o suporta, le-ar fi făcut rău. Căci, de săptămâni, ei nu mai ascultaseră liniștea! Dacă s'ar fi făcut liniște, poate unii ar fi înnebunit!

Căpitanul Petre Nicoleanu merge înainte, cu toate precauțiunile. Vrea ca recunoașterea, pe care o face, să fie cât mai rodnică. Va aduce elemente pentru acțiuni nouă ale trupelor aliate. El știe că este așteptat cu mare încredere și vrea să fie la înălțimea așteptărilor, așa cum a fost întotdeauna.

Gândurile acestea frumoase însă i le curmă un proiectil de brandt, care cade și se sparge la câțiva pași de viteazul căpitan. Lovit, Căpitanul Nicoleanu cade grav rănit.

A mai trăit câteva ore. A fost internat în spitalul din

Bakcisaray. Medicii au depus sforțări supraomenești ca să-l salveze. A fost însă zadarnic. Peste ochii luminoși, prin care vorbea atât de sincer sufletul său ales, s'au lăsat pleoapele grele ale morții.

Scriind despre comandantul lor, căzut pentru Patrie, un ofițer din compania de tunuri antitanc a Căpitanului Petre Nicoleanu spunea:

„Noi, cei care am vărsat din sângele nostru, pe aceleași meleaguri, pe unde și-a vărsat și el sângele, nu-l plângem pe Căpitanul nostru, ci suntem mândri că am fost sub comanda lui...

Din lumea sfântă a eroilor, el primește jurământul nostru că-i vom urma exemplul.

De dincolo de mormânt, duhul său ne luminează sufletele și ni le întărește, ca să-i răzbunăm jertfa și să-i împlinim gândul pentru care a murit..."

UN SUFLET CURAT ŞI GENEROS: SUBLOCOTENENTUL IOAN M. AUREL

Atacul general împotriva Sevastopolului s'a deslănţuit în ziua de 7 Iunie 1942. In vreme ce, la aripa stângă, divizia... înaintează spre Balaklawa, la centrul dispozitivului de asalt, diviziile de vânători sparg întreita centură de fortificaţii a celei mai puternice cetăţi din lume.

Vânătorii noştri de munte, care sângeraseră o iarnă întreagă la asediul acestei fortăreţe, dintr'un salt, cuceresc vestitele înălţimi Sapungora.

Numai cei care au trăit acea cumplită iarnă de ger şi foc de pe pantele celebrului deal Capella, îşi pot explica avântul cu care ostaşii noştri au pornit să asalteze Sevastopolul.

Atacul batalionului de vânători de munte, care se afla de câteva zile în prima linie a diviziei, este fixat pentru zorii zilei de 20 Iunie.

Suntem în miezul nopţii. Pe linia trăgătorilor, e o beznă

înfiorătoare. Pândarii stau cu privirile aţintite spre inamic. Din când în când, câte un proiectil trasor spintecă întunerecul. Mai sunt numai două ore până la începerea acelui invizibil dans aerian, cu bâzâit de bondari...

Sublocotenentul Ioan M. Aurel, stând ghemuit într'un adăpost subpământean, la lumina palidă a unei lanterne cu bateria aproape consumată, scrie celor de acasă câteva rânduri de despărţire...

El se adresează mai întâi mamei sale:

Mamă dragă,

A fost scris să cad pe câmpul de onoare. Iţi înţeleg durerea, dar jertfa trebuia făcută.

Las doar amintirea şi bagajele, pe care le vei primi dela unitate. In ele vei găsi „Crucea de Fier" germană, pe care s'o porţi aninată de chipul meu. Este tot ce am putut lăsa; mai mult de cât atât, numai regretul că te fac să suferi. Totuşi, încă odată: fii tare, fii mândră că ai putut jertfi Ţării pe cel mai mare fiu.

Cu toată dragostea, Aurel.

Iată şi rândurile pe care le scrie soţiei sale:

Miţişor dragă,

Am căzut departe de Ţară, cu gândul la fericirea ce-o speram alături de tine. Cu ultima bătaie de inimă, s'a stins şi ultima licărire a gândului meu pe imaginea ta.

Nu ţi-am lăsat nimic, ba poate te-am încurcat. Totuşi, să mă ierţi: ţi-am purtat o mare dragoste, un gând curat, ca cerul lunilor de Mai...

De acolo, de sus, te voiu străjui.

Din verighetă, fă-ţi o cruciuliţă, să te străjuiască, aşa cum gândul şi inima mea te-au străjuit mereu.

Iartă-mă, dar jertfa de azi să te întărească şi să-ţi dea mândria că ai jertfit ţării pe cel mai drag.

Aurel.

Iată două scrisori, ce cuprind cuvinte de despărţire şi mărturisiri de o impresionantă dăruire de sine.

Ele conturează figura unui erou, care îşi făureşte singur destinul. Căci, într'adevăr, ce glas lăuntric, ce tainică presimţire îl îndeamnă să-şi proorocească sfârşitul? De unde acea siguranţă a împlinirii lui?

E în proorocirea aceasta ceva din însuşirile celor predestinaţi, din însuşirile marilor eroi.

Gândurile şi voinţa acestora se îmbină într'o splendidă seninătate a sufletului, din care apoi ţâşneşte vijelios fapta.

Dintre aceştia face parte şi Sublocotenentul Ioan M. Aurel.

„A fost scris să cad pe câmpul de luptă. Iţi înţeleg durerea, dar jertfa trebuia făcută".

Nu sunt, în aceste două fraze, gânduri de profeţie, scrise cu nestrămutată convingere şi tărie, prin care tânărul erou se dăruieşte, cu toată puterea lui de jertfă, Patriei?

Acelaşi suflet curat şi generos se desprinde şi din rândurile adresate soţiei sale, pe care o învălue cu „o mare dragoste şi cu un gând curat, ca cerul lunilor de Mai". Cu aceeaşi părere de rău, pe care o consemnase în scrisoarea către mama sa, repetă şi către soţie:

„Nu ţi-am lăsat nimic". De aceea, copleşit de o dureroasă mustrare, faţă de un suflet rămas stingher, adaugă, ca o supremă împăcare cu sine: „De acolo, de sus, te voiu străjui".

Iar ca o ultimă mângâiere pentru dragostea purtată to-

varăşei de vieaţă, o îndeamnă: „Din verighetă, fă-ţi o cruciuliţă, care să te străjuiască, aşa cum gândul şi inima mea te-au străjuit mereu". Dar, în conştiinţa eroului nostru, glasul iubirii de ţară întrece dragostea lui faţă de cele două fiinţe dragi.

Ultimul îndemn de mângâiere şi încurajare, din scrisoarea către mama sa, este: „Fii tare, fii mândră, că ai putut jertfi ţării pe cel mai mare fiu", aproape acelaşi ca şi cel lăsat soţiei sale: „Iartă-mă, dar jertfa de azi să te întărească şi să-ţi dea mândria că ai jertfit ţării pe cel mai drag".

Cu această admirabilă conştiinţă a datoriei, porneşte el, în zorii zilei de 20 Iunie 1942, la lupta aprigă pentru cucerirea Sevastopolului.

Se luptă vitejeşte şi cade eroic pentru ţară şi credinţă, lăsând în urma lui un nume mare, pe care-l încrustăm aci, cu litere de aur, în Cartea Sfântă a Neamului.

SERGENTUL ŞULIM PETRE

Escadronul I al unei grupări de cavalerie se găsea în luptă cu inamicul pe înălţimile de Nord ale satului Schirotschenka, înainte de cucerirea Jeiskului. Sergentul Şulim Petre, care făcea parte din acest escadron, fiind rănit la amândouă mâinile, în ziua de 7 August 1942, refuză să fie trimis la postul de prim ajutor. El cere comandantului său să fie întrebuinţat în orice altă funcţie, numai să nu plece dintre camarazii săi.

Escadronul era în faţa Jeiskului. Cucerise ultimul obiectiv şi, în timp ce artileria noastră revărsa potop de proiectile asupra inamicului înnăbuşit în port, gruparea pregătea atacul următor.

Cu Sergentul Şulim Petre, nu se putea face aici nimic. Nimeni nu-i putea găsi o misiune. Toţi voiau să-l ţie în siguranţă, în afară de orice pericol, fiindcă rănile îi erau încă destul de grave.

Bravul sergent însă nu voia să părăsească escadronul,

înainte de cucerirea Jeiskului, la care contribuise cu cele două mâini rănite. El voia pentru această contribuție o răsplată: să vadă căderea lui, care nu putea să dureze mai mult de o zi sau două.

Dar, în acest răstimp, nu putea să stea inactiv.

De aceea s'a gândit mereu ce ajutor ar putea să dea camarazilor săi. Și, în cele din urmă, a găsit: a cerut să fie întrebuințat ca agent de legătură al escadronului. După puțină chibzuință, comandantul escadronului a acceptat cererea sa.

Chiar în seara aceea, pentru a nu lăsa impresia, printre camarazii săi, că totuși el are un regim mai bun, așa invalid cum era, s'a oferit să ducă el însuși raportul, care trebuia să ajungă în cel mai scurt timp la grupare.

Se lăsase seara, când Sergentul Șulim Petre porni spre locul unde se găsea Comandantul grupării.

Camarazii săi îl petrecură cu privirile, până când faldurile serii îl înfășurară ca 'ntr'o mantie, topindu-l în întunerec. Căci inimosul sergent pornise pe un drum lung, nesfârșit de lung.

A treia zi, în dimineața de 9 August 1942, când călăreții grupării intrau victorioși în Jeisk, l-au găsit, ca o avantgardă a escadronului, așteptându-i în drum, cu pieptul străpuns de lovituri de baionetă, dar cu fața îndreptată spre Jeisk...

EROUL SUBLOCOTENENT CLARU VASILE

Misiunile se înmulţeau mereu, echipajele aproape că nu mai aveau de loc odihnă, dar toţi luptau cu acelaşi avânt şi cu aceeaşi tenacitate, dând lovituri din ce în ce mai grele inamicului. Victoriile aripilor româneşti duseseră, până departe în liniile inamicului, spaima şi descurajarea.

Pe undele văzduhului alerga adesea ecoul isprăvilor escadrilei din care făcea parte Sublocotenentul Vasile Claru, isprăvi menţionate de comunicatele oficiale şi difuzate de posturile de radio, care-şi răsfrângeau gloria asupra întregei aviaţii române. In alte sectoare, alte escadrile lucrau cu acelaşi spor, pentru acelaşi înalt ţel: distrugerea bolşevismului, care ameninţa însăşi fiinţa Patriei.

Sublocotenentul Claru Vasile se născuse în comuna Vâlcele, Judeţul Bacău, la 15 Februarie 1918. La 1 Iulie 1940, absolvind Şcoala de Ofiţeri de Aviaţie şi Şcoala de Vânătoare, îşi prinde cu mândrie tresa de sublocotenent în aviaţie! Ce credinţă minunată în destinul lui şi ce dragoste pentru cariera ostăşească, căreia i se dăruise cu tot sufletul! Avea în suflet avântul, tinereţea arzătoare, care poate transforma pe om în erou.

La 22 ani, când eşti ofiţer — în grad şi în convingeri — ce alt ideal mai înalt poţi să ai decât să lupţi şi să mori ca un erou pentru Patrie? Şi Sublocotenentul Claru Vasile, în tinereţea lui arzătoare, visa acest destin.

La izbucnirea războiului din Răsărit, Sublocotenetul Claru Vasile a fost trimis să apere ţara în primejdie, alături de sburătorii căliţi ai unei escadrile, care, în curând, avea să-şi înscrie, pe răbojul existenţei, faptă după faptă de strălucire vitejească.

Camarazii mai în vârstă l-au primit cu dragoste. El aducea între ei tinereţea lor de altădată, cu tot ce are ea frumos, avânt, sinceritate, curaj, spirit de jertfă. Le aveau toţi aceste daruri, dar Sublocotenentul Claru Vasile parcă îi întrecea!...

Şi i-a întrecut. I-a fost dat acestui tânăr ofiţer să înscrie, în Cartea de Aur a aviaţiei noastre, una din cele mai sguduitoare fapte de arme.

Era în ziua de 12 Iulie 1941, aşa dar câteva zile după începerea războiului. In toate sufletele domnea înfrigurarea marei hotărîri, înfrigurare care se simte şi în ritmul trepidant al acţiunilor. Pentru aviaţie, activitatea fiecărei zile însemna cel puţin trei sboruri pe zi, deasupra liniilor inamice.

Sublocotenentul Claru Vasile se avântă, de fiecare dată,

în văzduh cu avionul său, ca o flacără strălucitoare bătută de vânt, care se înălța tot mai mult în spre oceanul albastru al cerului de vară. Zeu tânăr, pornit să sfideze moartea.

Căuta inamicul, îl provoca, îl silea la luptă, cu o îndrăsneală și cu o dibăcie, în care adversarul îi simțea imediat superioritatea și căuta s'o ia la sănătoasa...

Tânărul pilot de I.A.R. era cunoscut în acest sector, căci, în mlădierile avionului său pe cer, era scris numele lui. Era mereu prezent pe cer, neobosit, sfâșiind azurul ca o săgeată, mereu în căutarea dușmanului, care fugea îndată ce-i vedea cocardele glorioase...

Ii era uneori ciudă tânărului și energicului aviator pe acest destin. Voia să lupte, să întâmpine rezistență, ca să-și poată desfășura întreaga-i forță și iscusință.

In ziua de 12 Iulie 1941, escadrila lui se afla pe aerodromul Bârlad. Un ordin telefonic declanșează cea de a 13-a misiune, care avea să fie și ultima, a Sublocotenentului erou Claru Vasile. Patru avioane bolșevice au fost reperate în sectorul Țiganca-Taraclia. O patrulă de I.A.R.-uri primește ordin să decoleze pentru a le întâlni și angaja lupta. Patrula română era formată din Lt. av. Micu Ion, Sublt. Claru V. și Adj. Cocetaș Gh.

Patrula noastră reușește repede să intercepteze inamicul și să angajeze lupta. Lt. Micu și Adj. Cocetaș doboară două din avioanele inamice. In acest timp, Sublt. Claru Vasile s'a luat după unul din avioanele bolșevice, care încercau să scape cu fuga spre Taraclia. Angajat în această urmărire, Sublocotenentul Claru Vasile s'a trezit încadrat de către 6 Rata, care căzuseră, cu tot focul lor nimicitor, asupra acestui avion românesc izolat.

Sublocotenentul Claru Vasile, cu toată marea dispropor-

ție numerică, nu se gândește o clipă să fugă. Nu caută să evite lupta. Atacă deschis, năvalnic, împrăștiind patrula inamică.

Surprinși de elanul acestui pilot singuratec, bolșevicii se regrupează imediat și încearcă să-l atace în formație. Dar pilotul român nu-i lasă să-și pună planul în aplicare.

Atacă tot el...

Mitralierele avioanelor inamice trag toate deodată, dar nu-l ating. Mitraliera lui însă a prins un inamic în ferestrăul ei de gloanțe, l-a ciuruit, l-a tăiat, l-a incendiat...

Aparatul lui parcă n'are greutate, parcă n'are formă. Parcă ar fi de cauciuc, astfel se mlădiază, saltă, coboară, s'aruncă...

Alt atac, de data aceasta razant. Pilotul bolșevic este ucis. Avionul se prăbușește, dându-se peste cap în gol.

Au mai rămas patru, și el unul!... Și, ce grozăvie! Mitralierele i s'au oprit deodată. Zadarnic încearcă să le deslănțue tirul. S'a terminat muniția.

Inamicul nu-și poate da seama de drama ce se petrece pe avionul românesc, care continuă să sboare pe cer, în cercuri amenințătoare. Dușmanii se țin de el, ca niște câini sălbăticiți și flămânzi... Situația e foarte grea pentru pilotul român...

Dar Sublocotenentul Claru Vasile nu se gândește nici acum să fugă. Intr'o clipă, și-a făcut planul. Va avea încă o biruință... O va avea cu prețul cel mai mare, jertfa supremă.

Iată eroul. Nu un erou al întâmplărilor, ci erou al voinții și al hotărîrii lui.

Inalță avionul. Caută inamicul. L-a găsit iar. E înaintea lui.

Deslănțue motorul la maximum, e ca o flacără și aparat și om, în goană de bolid...

Inamicul din față și-a dat seama, încearcă să degajeze scurt, să sară din fața morții, dar...

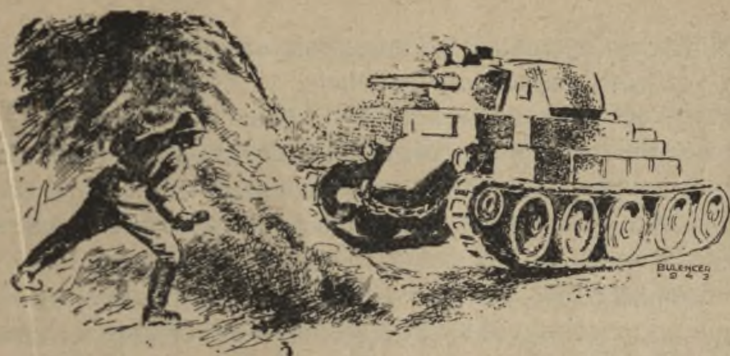
A fost prea târziu...

Aripile avionului românesc au întâlnit avionul inamic într'o izbitură groaznică, din care se împrăștie pe cer, într'o explozie uriașă, flacăra mistuitoare.

Aparatele sfărâmate cad în ploaie de sfărâmături, frânturi de aripi, schije de motoare, arme, bucăți de fuselaj arzânde...

Dacă ochi de pământeni vor fi urmărit lupta, ei vor spune că n'au văzut trupul viteazului aviator căzând... Ci vor spune că pălălaia aceea mare, care a ars în văzduh, aproape de Dumnezeul pentru care lupta, l-a urcat la cer, ca să-l înroleze în cohorta sufletelor fără de moarte.

Fără de moarte va fi numele Aviatorului Claru Vasile, întâiul sburător care a primit înaltul ordin „Mihai Viteazul" și a fost avansat locotenent „post mortem", pentru vitejia personală, cu care s'a jertfit voluntar pentru Patrie.

SUBLOCOTENENTUL DE REZERVĂ GAFTOI ILIE

Cu piept lat şi cu privire dreaptă, voinic din codrii Teleajenului, Sublocotenentul de rezervă Ilie Gaftoi avea în toată ţinuta lui ceva din mândria piscurilor înalte, din aerul tare al molifţilor cu cetina răcorită de vânturile primăverii, respirând parcă duhul văzduhurilor curate, limpezi, senine. Ilie Gaftoi era un bărbat falnic şi frumos.

Pentru înfăţişarea şi pentru firea lui, era iubit de toată unitatea sa de mândri roşiori. Indrăsneţ, vesel, întreprinzător, camarad cu inima caldă, dornic de fapte bune şi mari, nu-i păsa când, în jurul lui, şuierau gloanţele, ori lângă el mugeau înfundat obuzele şi pământul răscolit gemea adânc, ca un blestem păgân. Avea faima unui om de care şi moartea se teme. Din cele mai grele împrejurări, el răsărea întreg, senin, ridicând parcă pe umerii săi toată bărbăţia unui neam, iar glasul prindea să tune, înfiorând şi îmbărbătând inimile tuturor. După cumplitele bombardamente ale artileriei, el pornea întâi la atac:

— Inainte, băieţi!

Bug, Nipru, Marea de Azov, Perekop, Sevastopol, Feodo-

sia, Kerci, Caucaz... câte nume, atâtea lupte grele, la care a luat parte mereu în prima linie.

A trecut peste toate neatins, biruitor.

Crivățul s'a frânt în pieptul lui de granit; gerurile s'au topit neputincioase, glodul a gemut strivit de pasul lui dârz și căldurile s'au risipit vânturate parcă de duhuri ciudate.

Achimowka...

Toamnă târzie, cu ploi reci, drumuri desfundate, cu noroiul greu, cleios, vânăt și dușmănos, noroiu rusesc fără asemănare în lume.

Regimentul de roșiori se îndreaptă spre Melitopol, cu misiunea de a închide cercul de fier ce strângea trupele roșii.

Bolșevicii încercă, prin contraatacuri disperate, să facă o spărtură cât de mică, prin care să se scurgă către Crimeea, să fugă, să scape de cleștele armatelor aliate.

Regimentul Colonelului D. e în flancul unei Mari Unități germane. Șiruri de tancuri dușmane ies ca din pământ și vin în valuri iuți asupra liniilor noastre, cu sgomot asurzitor de fier și oțel.

Sublocotenentul Gaftoi e lângă o șiră de pae. Urcase un observator și aștepta rezultatul cercetărilor.

— Pe viroaga din dreapta vin alte tancuri, Domnule Sublocotenent, raportează ostașul observator. Sunt la câteva sute de metri. ...Uitați-vă!...

Un monstru blindat își rostogolea șenilele, fulgerând din tunurile și mitralierele ascunse sub carapacea lui de oțel.

Unul, două, trei, patru... tancurile izvorăsc mereu din cutele înșelătoare ale pământului. Primul ajunge repede în amplasamentele roșiorilor români.

Strângând în pumn grenada, Gaftoi îl pândește de după șira de paie.

„Numai una să-i arunc între şenile şi stăm noi de vorbă", îşi zise bravul ofiţer.

Când grenada s'a spart, namila s'a răsucit pe loc, scrâşnind din tălpile de oţel şi apoi s'a năpustit asupra şirei.

O joacă de-a-v'aţi-ascunselea, plină de dramatism şi de haz în acelaşi timp, se desfăşoară în faţa roşiorilor din amplasamente. Un tanc vrea să vâneze un om. Asta nu mai văzuse nimeni până acum. Care va fi mai tare? Va învinge oţelul sau agerimea şi dibăcia omului?

Când tancul ajungea într'un loc al şirei, Gaftoi era în celălalt, pândindu-se reciproc, aşa cum fac copiii în jocurile lor. De câteva ori dădură ocol de jur-împrejur, Gaftoi înainte, tancul la câţiva metri în urma lui. Fiind aproape, ofiţerul ştia că intră în unghiul mort, în care armele carului nu-l puteau atinge. Şi tanchiştii ştiau asta, de aceea căutau să-l ajungă şi să-l strivească sub şenile. Dar Sublocotenentul Gaftoi nu se lasă.

Inciudaţi, cei din pântecele monstrului de oţel traseră cu tunul prin paie, însă fără rezultat.

Cearcă să pătrundă cu botul prin şira de paie, izbind ca un taur turbat, răscoleşte pământul, sapă un mic cuib, dar paiele cad peste turelă şi tanchiştii nu mai văd nimic. Intră paie şi sub şenile, înfundându-le şi făcându-le să lunece. Li-i teamă să nu fie atacaţi de ai noştri, de aceea renunţă la această încercare, se scutură de paie şi vor să reia goana după Sublocotenentul Gaftoi. Câteva clipe numai, cât namila oarbă, care acum îşi încurcase bine şenilele în maldărul de paie amestecat cu noroiu, au fost deajuns pentru Gaftoi, ca să alerge vreo treizeci de paşi şi să sară într'un amplasament rusesc, părăsit.

Tancul se repezi însă deasupra gropii, răsucindu-se pe loc, ca să năruiască huma pereţilor, întocmai cum răsu-

cești piciorul, când vrei să strivești o omidă sub talpă. Dar roșiorii nu puteau privi la nesfârșit acest joc tragic, această luptă cu totul inegală. Un grenadier s'a apropiat cu leacul potrivit pentru vieața tancului. Când se urni greoi spre linia noastră de trăgători, o grenadă îl trozni sub șenile. Explozia i-a amuțit pe cei dinăuntru.

Gaftoi, care trăise clipe de groază sub greutatea tonelor de oțel, a fost răzbunat, când un proiectil de tun, din liniile noastre, a lovit tancul bolșevic în coastă, înțepenindu-l.

Celelalte care au rupt-o la fugă, dar din urmă le ajung proiectilele roșiorilor. Atacul dușman fusese respins.

De atunci s'au scurs luni grele de iarnă. In șanțurile dela Sevastopol, în luptele dela Feodosia, unde gerul înghețase până și uleiul mitralierelor, în iureșul dela Kerci, Sublocotenentul de rezervă Ilie Gaftoi uimește prin îndrăzneala lui fără margini.

Intr'o zi, o bombă îi atinge mașina, care ia foc. Ofițerul sare pe o grămadă de piatră, nevătămat. Un obuz de artilerie grea cade lângă el, dar nu explodează.

Hotărît lucru, Gaftoi n'are moarte, ziceau camarazii.

Și admirația ostașilor crește și mai mult pentru dânsul.

La sfârșitul lui Iulie, după ocuparea Sevastopolului, regimentul se îndreaptă spre Caucaz.

Roșiorii mergeau spre îndepărtatele cuiburi inamice din Caucaz, de acolo de unde îi supărase, astă iarnă, cu necontenite și desnădăjduite încercări de debarcare: Feodosia, Eupatoria, Kerci.

Suntem la 16 August 1942, a doua zi de Sfânta Maria, în Cuban. Unitatea Sublocotenentului de rezervă Gaftoi luptă în fața cătunului numit Octomvrie 7.

Acesta e un cătun cu câteva case sărmane, risipite pe malul canalului Kurka, unul din afluenții Cubanului.

Până la el, e câmp neted, deschis. Artileria rusă trage necontenit de pe colnicele din spatele satului Kalabatka. In faţă, e un şir de stoguri de grâu şi căpiţe de şovar, pe care bravii roşiori, înaintând prin salturi iuţi, le depăşesc, ajungând până la malul apei.

Dar, din spate, prin surprindere, încep să fie seceraţi. In căpiţe, s'au ascuns câteva cuiburi de mitraliere duşmane. Prinşi între două focuri, roşiorii simt că situaţia e gravă.

Dar Gaftoi nu-şi pierde cumpătul. Işi trage plotonul spre dreapta, târîndu-se el însuşi până spre linia căpiţelor, cărora le dă foc. Mitralierele duşmane amuţesc una câte una. Bolşevicii fug, ori se predau. Repede, din câteva salturi, unitatea noastră ajunge iar pe malul canalului îngust, unde se încinge un groaznic duel de grenade. Bolşevicii, puternic întăriţi, nu vor să cedeze. Gaftoi, în fruntea plotonului, vrea să încerce un asalt.

O clipă se ridică, numai puţin, să facă semn de înaintare grupei din urmă şi să strige să ajungă pe aceeaşi linie, ca să pornească la asalt cu toată unitatea. O clipă, în care un glonţ duşman l-a lovit în gură. S'a prăbuşit fulgerător. Doar un firişor subţire de sânge se prelinge din colţul buzelor. Toţi au încremenit cu sufletele cutremurate.

Cum, şi Gaftoi?

Nu se poate!

Gaftoi avusese, în figura lui de uriaş, un colţ uitat de ursitoare, în care a putut fi lovit de moarte.

Chipul lui a rămas ca o icoană luminoasă în mintea tuturor şi ca o pildă de voinţă de luptă, de eroism şi de încredere, până în ceasul din urmă. Camarazii lui recunosc că a murit tot atât de frumos şi de înălţător, după cum luptase, dela începutul războiului.

EROUL SERGENT VOLUNTAR DOBOŞ PETRU

Era vioiu, mic şi frumos Sergentul Doboş Petru! Haina militară, mai ales, îl prindea de minune. El ştia acest lucru şi-şi dădea toată silinţa ca şi purtarea lui să fie admirată. A reuşit acest tânăr să se facă repede preţuit, fiindcă era ascultător, harnic, punea suflet în toate câte le făcea şi avea conştiinţa datoriei împlinite...

Când a început războiul pentru afirmarea, în faţa lumii, a drepturilor istorice ale Poporului Românesc, Sergentul Doboş Petru era la datorie, cu unitatea sa, cu care stătuse ca străjer la Prut, aşteptând clipa răfuielilor... Ce bucurie pe dânsul, când a putut păşi pe pământul scump al chinuitei Basarabii, care, timp de un an de zile, trebuise să îndure cruda stăpânire bolşevică! Şi Sergentul Doboş Petru, ca toţi ostaşii români, ce au pus cei dintâi piciorul în Basarabia, ştia că i se datoreşte şi lui o parte a victoriei — a acestei eliberări — şi era mândru de aceasta, lucru care îi umplea sufletul de elan şi de voinţă de a izgoni, cât mai departe de graniţele ţării, pe inamicul cotropitor.

Şi iată-l pe Sergentul Doboş Petru, luptând cu avânt mare pe pământul Basarabiei, trecând Nistrul, ajungând la Odesa. Rănit în crâncenele lupte din jurul Odesei, după

şase zile de internare la o ambulanţă, deşi rana nu i se vindecase complet, cere să fie trimis din nou pe front, la unitate... Dorinţa îi poate fi îndeplinită abia peste câteva zile, după ce rana i s'a vindecat, când îl găsim pe Sergentul Doboş Petru din nou la unitate, ca să poată lua parte la ultimele lupte viforoase înainte de căderea Odesei, în care unitatea lui avea să-şi facă intrarea triumfală...

Suferind pierderi însemnate în lupta pentru Odesa, regimentul este dus într'o zonă de refacere, unde însă nu stă mult şi primeşte ordinul să intre în acţiune în sectorul Losowaja...

Sergentul Doboş Petru nu-şi ascunde bucuria, când aude că o nouă misiune a fost încredinţată regimentului.

In sectorul Losowaja, Sergentul Doboş Petru, în fruntea grupei sale de mitraliere, ia parte la toate luptele, făcând prăpăd în rândurile inamicului şi fiind exemplu de curaj şi spirit de jertfă pentru cei în subordine.

Dovada cea mai strălucită a virtuţilor sale ostăşeşti a dat-o el în luptele care s'au desfăşurat în jurul localităţii Alexandrowka...

In noaptea de 6 spre 7 Mai 1942, după o intensă pregătire de artilerie, inamicul atacă cu forţe puternice şi, prin lupte crâncene, în care Românii s'au bătut ca leii, reuşeşte să pătrundă în poziţiile ocupate de trupele române.

In aceste lupte, Sergentul Doboş Petru, împreună cu grupa sa, a fost înconjurat şi, cu toate că inamicul i-a rupt legăturile, el nu a încercat să se retragă, când ar mai fi putut scăpa de încercuire, ci a rămas pe poziţie, hotărît să învingă sau să moară...

Valuri după valuri de oameni au aruncat bolşevicii spre poziţia ocupată de viteazul sergent român şi grupa sa; mitralierele au secerat până ce li s'au înroşit ţevile, de au

crescut mormane de cadavre jur-împrejurul cuibului de mitraliere al Sergentului Doboş Petru...

Sergentul şi ostaşii lui au luptat în speranţa că nu vor fi uitaţi de camarazii lor. Şi, într'adevăr, contraatacul subunităţilor din rezervă n'a întârziat. Bolşevicii, izbiţi cu putere, au trebuit să se retragă în grabă, lăsând pe poziţie mulţi morţi şi multe arme.

Despresurat, Sergentul Doboş Petru şi ostaşii lui s'au repezit pe urmele bolşevicilor, mărind panica şi pierderile în rândurile acestora şi gonindu-i departe de liniile româneşti.

Pentru fapta lui, săvârşită cu un curaj şi cu elan fără margini, Sergentul Doboş Petru a fost propus să fie înaintat sergent major şi decorat cu „Virtutea Militară" şi „Crucea de fier" cl. II-a.

Cuvintele de laudă ale superiorilor lui şi răsplata Patriei l-au făcut pe Sergentul Doboş Petru şi mai curajos şi mai îndrăsneţ. Voia să fie la înălţimea răsplăţii, pe care i-o dăduse Patria, ca să fie şi exemplu pentru camarazii lui.

Luptând cu avânt, aruncându-se cu îndrăsneală neîntrecută unde era pericolul mai mare, el a fost mereu un exemplu. Chiar moartea parcă se temea de dânsul, ocolindu-l.

In ziua de 23 August 1942, regimentul ocupa o nouă poziţie înaintată, pe care o câştigase după lupte grele şi se afla acum în organizarea apărării, căci se prevedea că inamicul va reacţiona.

Grupei de mitraliere a Sergentului Doboş Petru i se încredinţase pentru apărare un sector însemnat în dispozitivul de apărare. Liniştiţi, dar atenţi la câmpul din faţă, ostaşii glumeau, râdeau...

Când a început contraatacul bolşevic, trupurile ostaşilor s'au transformat în arcuri. Mitralierele au izbucnit deodată,

într'o clănţăneală grozavă, secerând punctele care creşteau în zona cenuşie a depărtării...

Trăgeau şi brandturile inamice, trăgeau cu înverşunare şi parcă cu spaimă, şi proiectilele cădeau, spărgându-se cu sgomot sec, în apropierea liniilor româneşti... Grindina lor se apropia mereu.

In ploaia aceea ucigătoare, a fost un proiectil şi pentru Sergentul Doboş Petru. Când l-a lovit proiectilul, trupul lui s'a aruncat, într'o ultimă svâcnire, peste mitraliera care trăgea, îmbrăţişind-o, parcă ar fi vrut să se contopească cu ea sau să-i dea sufletul său nemuritor de erou.

Aşa a murit Sergentul Doboş Petru, cinstind prin jertfa lui cele două decoraţii, „Virtutea Militară" românească şi „Crucea de Fier" germană, care, pe pieptul lui de erou, împliniseră încă odată simbolul camaraderiei de arme dintre două popoare ce luptă pentru dreptate.

SUBLOCOTENENTUL ARDELEAN SABIN VANCEA

Sabin Vancea e.a ardelean din judeţul Bihor. Nume aparte, ca un ecou al unei chemări, care a răsunat de mult între creste de munţi înalţi şi încă nu s'a stins. Purta pe frunte aureola culmilor sărutate, în fiecare dimineaţă, de primele raze ale soarelui. E adevărat că oamenii care trăiesc în apropierea munţilor au uşurinţă mai mare de a-şi înălţa cugetele spre idealuri.

Unul dintre aceştia era Sabin Vancea. Condus de o voinţă de fier, năzuinţa lui era sbor de şoim spre înaltul cerului. Era dârz, cum poate fi un fiu al unui neam, care a luptat o mie de ani pentru dreptate. Cât de mult îl va fi durut pe el nedreptatea, care a rănit sufletul Neamului Românesc!... O spune avântul cu care a plecat la luptă, dârzenia cu care s'a bătut, o vor spune faptele sale, deasupra cărora s'a înălţat, ca un trofeu, jertfa de sine.

Mobilizat la începutul războiului din Răsărit, Sublocotenentul de rezervă Sabin Vancea a fost repartizat la un es-

cadron anticar de pe lângă o divizie de cavalerie. In sufletul lui ardea, de pe atunci, ca o flacără sfântă, credința în victorie. Ea i-a fost imbold, ea l-a călăuzit în faptele pe care le-a săvârşit.

— Mi-ar plesni obrazul de ruşine, dacă, la sfârşitul acestui războiu, n'aş putea spune: am fost şi eu acolo unde s'a plămădit, cu sânge sfânt, ţară nouă.

Nerăbdarea, cu care a aşteptat să ajungă în primele linii ale frontului, i-a fost în curând răsplătită. Se afla acolo unde dorise.

In viforoasele lupte pentru Odesa, el se distinge repede, prin spirit de iniţiativă, îndrăsneală şi dispreţ de moarte. In conştiinţa lui, Ţara era mai presus de orice. Moartea nu-l înspăimânta, fiindcă ştia că moartea pentru Patrie îi va da vieaţă veşnică.

La sfârşitul lui August 1941, la cererea lui, este trimis într'o grea misiune de recunoaştere în sectorul Alexandrowka, unde bolşevicii, cu toate pierderile grele pe care le suferiseră, mai opuneau o rezistenţă înverşunată. Cu toată vigilenţa inamicului şi cu toate că terenul era minat de bolşevici, el reuşeşte să se strecoare cu o tanchetă până în liniile duşmane, unde culege preţioase informaţiuni, cu care se întoarce la comandantul unităţii.

Asediul oraşului fortificat se prelungeşte. Viteji ostaşi români, care, după trecerea Prutului, ajunseseră, prin grele lupte, la porţile Odesei, aveau răbdarea pusă la grea încercare. S'ar fi aruncat ca nebunii, cu piepturile goale, spre gurile de foc ale inamicului, să le spargă cu pumnii, ca nişte uriaşi din legendă!

Dar duşmanul păgân nu se lasă şi, folosind superioritatea sa numerică, asvârlea în luptă valuri după valuri de atacatori, ce erau însă răpuse de armele româneşti.

Intr'o zi, bolşevicii au reuşit să se infiltreze într'un punct

din liniile româneşti. Dându-şi seama că tunurile nu-l mai pot ajuta, Sublocotenentul Sabin Vacea ordonă oamenilor lui atacul la baionetă. Se încinge o aprigă luptă corp la corp, în care nu-l întrece nimeni pe ostaşul român: bolşevicii au fost daţi peste cap şi alungaţi până în liniile de plecare.

Dar prilejul, în care Sublocotenentul Sabin Vancea a făcut dovada întreagă a vitejiei sale, a venit mai târziu.

Trupele române scriseseră paginile de istorie nepieritoare dela Kerci şi Sevastopol şi trecuseră mai departe, în urmărirea inamicului, care, izbit ori de câte ori încerca să reziste, se retrăgea în grabă.

Biruitoare, trupele române puseseră piciorul în Caucaz.

Trecut cu plotonul său pe lângă o altă divizie de cavalerie, Sublocotenentului Sabin Vancea i se încredinţează misiunea de a susţine, cu tunurile sale, forţarea canalului Kurka, deoarece canalul trebuia trecut cu orice preţ, cu toată rezistenţa disperată a bolşevicilor.

Timp de două zile, fără întrerupere, tunurile de sub comanda Sublocotenentului Vancea ţin sub un foc ucigător poziţia duşmană, care slăbeşte, văzând cu ochii. Ofiţerul, în permanenţă lângă tunurile sale, se ridică mereu în picioare, ca să observe mai bine efectul tirului, expunându-se astfel gloanţelor inamice. Nu se teme, sfidează moartea. Lucrează cu sânge rece, cu precizie. Comandanţii săi îl privesc cu admiraţie, iar ostaşii, mândri de dânsul, îi urmează pilda.

Atacul cavaleriei, care are loc a treia zi, sfarmă rezistenţa bolşevicilor. Canalul este trecut, poziţii nouă însemnate sunt ocupate...

După acest succes, Sublocotenentul se întoarce cu escadronul anticar la divizia de care aparţinea. Dar, abia ajuns, i se încredinţează altă misiune. Escadronul său este afec-

tat unui regiment de roşiori, pentru a-i susţine atacurile şi înaintarea spre Moldovanskaja şi Gostaewskaja-Anapa.

Comandant iscusit, Sublocotenentul Vancea îşi reorganizează unitatea, se adaptează repede la noua situaţie, în vreme ce spiritul lui de prevedere preîntâmpină orice surpriză.

Văzduhul geme, obuzele muşcă pământul, îl scuipă spre cer, fumul acoperă câmpia... Iureşul cavaleriştilor români a pornit. Coloanele bolşevice se retrag în grabă dezordonată pe şoseaua Gostaewskaja—Taman, şi Gostaewskaja—Anapa...

La Anapaskaja, în apropierea Anapei, inamicul, care căpătase întăriri, întâmpină trupele române cu un puternic baraj de focuri. In faţa acestui iad, iureşul cavaleriei române trebue să se oprească. Dar numai pentru un scurt răgaz, în care se pregăteşte atacul...

Escadronul anticar, având şase piese, primeşte ordin să sprijine mai departe atacul şi înaintarea regimentului de roşiori. Printr'o acţiune susţinută de colaborare perfectă între regimentul de roşiori şi escadronul anticar, puternicul baraj de foc al inamicului este trecut si localitatea Anapaskaja este ocupată. Ofiţerii unităţii, într'o încordare supraomenească, sunt mereu la datorie. Bolşevicii opun o rezistenţă disperată, care nu poate totuşi stăvili înaintarea atacatorilor...

In noaptea care urmează, Sublocotenentul Sabin Vancea primeşte ordinul să intre în compunerea unui mic detaşament, care trebuia să facă o manevră îndrăsneaţă, spre a cădea în flancul şi în spatele inamicului, bine întărit la Pawlowka. Operaţia reuşeşte. Inamicul se retrage şi este urmărit până în insula Utrisch...

Un timp, Sublocotenentul Sabin Vancea rămâne în cadrul acelui detaşament, făcând paza litoralului Mării Negre.

Dar nu rămâne mult. Este nevoie de el şi de viteji lui ostaşi în altă parte. Astfel ajunge cu unitatea în apropierea portului Noworosisk.

Izgonit din toate părţile, inamicul face încercări disperate să se întoarcă în poziţiile pierdute. Folosind vase uşoare şi vedete rapide, el încearcă, în timpul nopţii, să se apropie de ţărm. Toate aceste încercări se prăbuşesc, cu pierderi grele, în faţa apărării viteţilor ostaşi români...

Sublocotenentul Sabin Vancea nu rămâne nici aici mult...

Ajuns pe alt front în Caucaz, ia parte cu plotonul său la viforoase lupte, de atac şi de apărare. Niciodată nu dă înapoi. Pentru el nu există decât un singur ţel: înainte, până la biruinţa definitivă.

Voinţă de fier! Credinţă nebiruită în victorie!

Dar, într'o zi... poate că prea mult a sfidat moartea...

Bolşevicii dau atacuri tot mai înverşunate. Inverşunarea lor e spaima disperării...

Sublocotenentul Sabin Vancea este mereu la postul lui...

Ieşise, în clipa aceea, dintr'o cazemată ocupată dela inamic, regulase tragerea, ridicase mâna ca să-şi însoţească comanda de „foc", când un proiectil de brandt se sparge în apropierea lui.

Erou a fost în toate acţiunile de până atunci, trebuia să aibă şi o moarte de erou, pentru a-şi transforma în trofeu de bronz, pentru Monumentul Victoriei, numele şi amintirea, împodobite de „Coroana României" şi „Steaua României", cu spade şi panglică de „Virtute Militară" şi „Crucea de Fier" germană.

Murind pentru Patrie, Sublocotenentul Sabin Vancea s'a arătat demn de jertfele din veacuri ale străbunilor lui, care, ca şi el, au luptat şi au murit pentru dreptate şi libertatea de veci a Neamului Românesc...

UN EROU: COLONELUL DE ARTILERIE ŞUŢU MIHAIL

Există oameni, pentru care sensul morţii este însăşi vibraţia adevăratei vieţi, înlăuntrul căreia nu cunosc decât un singur drum: al sacrificiului. In această renunţare supremă, în care toate hotărîrile şi întreaga putere de creaţie se contopesc în ceea ce noi numim împlinirea datoriei, se definitivează eroul, al cărui contur uriaş întrece cu mult formele de trăire lumească.

Colonelul artilerist Mihail Şuţu a fost unul din aceştia.

A luptat eroic şi a sfârşit ca un erou.

Descendent al familiei domnitoare Şuţu, în întreaga lui fiinţă a pulsat permanent acel spirit boieresc, până în clipa din urmă, când bravul ostaş a căzut pe câmpul de onoare, cu demnitatea numelui, pe care l-a purtat şi care l-a făcut să nu şovăie o clipă, oricât de mari ar fi fost greutăţile întâmpinate.

Implinirea datoriei şi spiritul de sacrificiu, dus până la jertfa totală, au fost pentru Colonelul Mihail Şuţu două porunci de înaltă ţinută sufletească, pe care le-a respectat neîntrerupt de-a-lungul liniilor de bătălie, dela Storojineţ şi până aici, la porţile Sevastopolului, unde a căzut, în timp ce îşi îndeplinea misiunea.

Mereu în prima linie de foc, şi-a condus bravii săi tunari din victorie în victorie, dând acestora cea mai frumoasă şi mai înălţătoare pildă de eroism, prin spiritul său de sacrificiu, care-l împingea necontenit unde greul era mai mare.

In toiul luptelor dela Salikow, cu un nemaipomenit dispreţ de moarte, intră în linia I-a a infanteriei noastre şi îşi instalează observatorul acolo, sub ploaia de obuze şi brandturi, în acea reţea a morţii, pe care o întind gloanţele de mitralieră, de puşti şi arme automate.

Colonelul Mihail Şuţu înfruntă grindina ucigătoare, ce se abătuse peste postul său de observaţie, şi, din imediata apropiere a inamicului, dirijează focul tunurilor sale către fiecare cuib sovietic, care n'a putut să scape privirilor lui de vultur.

Rezistenţa inamică este sfărâmată şi, odată cu năvalnicii vânători de munte, năpustiţi în urmărirea duşmanului pe întinsul Crimeei, pornesc şi tunarii Colonelului Şuţu.

Munţii Jaila sunt trecuţi şi, pe gerul aspru al lunei Decemvrie, încep marile lupte dela dealul Capella.

Artileriştii comandaţi de Colonelul Şuţu sunt, şi de astă dată, la înălţimea datoriei. Focul tunurilor sprijină acţiunea vânătorilor, care cuceresc satele Karlowska şi Tschorgony.

Au urmat lupte defensive până în Iunie, când s'a ordonat atacul general.

Colonelul Şuţu era plin de voie bună.

Sufletul lui, care se legase definitiv de al vânătorilor de munte, trăia iarăşi marea mulţumire a împlinirii datoriei. Ştia că focul tunurilor sale va sprijini, ca şi altădată, înaintarea vânătorilor.

Şi aşa a şi fost.

Spărtura în frontul duşman e făcută.

Colonelul Şuţu nu putea rămâne însă locului. El se vrea mereu înainte. Ochiul lui nu poate să se împace cu depăr-

tările. Doreşte linia inamică aproape, ca observaţia să se facă liberă, fără lunetă.

Şi astfel, în ziua de Duminecă 14 Iunie, porneşte pe cărările bătute de inamic cu brandturi şi artilerie grea, către linia întâia a vânătorilor de munte, unde avea gândul să-şi instaleze noul său post de observaţie.

A găsit locul, acolo, în linia de foc, şi e fericit că va putea, peste puţin timp, să dirijeze, chiar de lângă inamic, tirul tunurilor sale dragi.

La înapoiere, duşmanul îl observă însă.

Asupra bravului colonel se deslănţuie o ploaie cumplită de proiectile brandt.

Deşi în vârstă înaintată, totuşi, cu o agerime tinerească, Colonelul Mihail Şuţu ştie să se ferească de brandturi şi de artileria grea, ca şi de grindina gloanţelor, trase de mitralierele şi armele automate sovietice.

Ocoleşte drumul cuprins de focul inamic şi trece pe o potecă lăturalnică. Locul e presărat cu cuiburi de mine.

Colonelul Şuţu nu dă însă înapoi.

Merge înainte, aşa cum a făcut totdeauna, împins de spiritul său de jertfă.

Dar, de sub covorul verde al ierbii, răbufneşte haotic una din viclenele arme, cu care sovieticii înţesaseră pământul. Explozia minei este atât de puternică, încât bravul colonel este aruncat la o mare distanţă. Un picior i-a fost retezat, celălalt rănit grav, iar corpul ciuruit de schije.

Pe patul din spitalul ambulanţei, ochii săi n'au lăcrimat. Doar buzele arse de febră rosteau mereu aceeaşi rugăminte:

— Nu vă mai îngrijiţi atât de mine! Ingrijiţi-vă de ceilalţi, care rămân şi care vor fi iar folositori ţării.

In clipa eliberării de ce e lumesc, sufletul nobil al Colonelului Mihail Şuţu a frământat sufletele tuturor celor care

au trăit, alături de el, clipe de înalte satisfacţii spirituale, prin prietenia şi camaraderia pe care le-o dăruia.

In acea dimineaţă de 15 Iunie, odată cu revărsatul zorilor, când ochii Colonelului Şuţu s'au închis pentru totdeauna, peste văi şi creste au hohotit tunurile sale iubite, dar nu în plâns pentru moartea care le răpise comandantul, ci în cântece de slăvire a Eroului ce-şi înscrisese numele alături de ceilalţi martiri ai Neamului cu nume veşnic.

Când florile şi firele de iarbă şi-au strălucit în bătaia primelor raze ale soarelui boabele de rouă, ca pe nişte lacrimi ale ultimei nopţi trăită de bravul ostaş între ostaşii lui, pe măgurile pietroase şi în văile prinse în vijelia de foc a luptelor, camarazii şi ostaşii diviziei de vânători de munte, din care Colonelul Mihail Şuţu făcea parte — fiecare cu doliul în suflet — au jurat să-i răzbune moartea, prin sdrobirea completă a duşmanului.

In faţa istoriei şi a lumii uimite de vitejia lor fără seamăn, ei şi-au împlinit jurământul.

SUBLOCOTENENTUL ROMANESCU IGOR DIN ARTILERIA CĂLĂREAȚĂ

Parcă-l văd... In dimineața aceea rece, își svârlise mantaua de pe el și zâmbea soarelui, care se juca de după cușma dealului. Mergea călare, cu barba lui blondă, cu zâmbetul lui plin de bucuria de a trăi. Avea ochi limpezi, ca de cristal, luminoși ca și caracterul lui deschis, îndrăsneț.

— Nu ți-e frig?

— Mie? făcu el, jignit de această întrebare.

Ori de câte ori i se puneau asemenea întrebări, devenea arțăgos și gata de ceartă; nu din răutate, ci din pricina marei lui sensibilități și a entuziasmului, care îl făcea să uite totul, chiar pe el însuși.

Pe malul Niprului, ca să ajungă la observatorul înaintat, trebuia să străbată urcușul unui deal, cam un kilometru și jumătate, în văzul bolșevicilor, care parcă își găseau o distracție în a trage după fiecare ostaș român ce se încumeta să treacă, în timpul zilei, prin acele locuri.

Intr'o zi, tocmai mergea cu doctorul regimentului spre observator, acolo unde era atras de mirajul războiului și al pericolului.

— Mai grăbeşte pasul şi apleacă-te puţin, îi spune doctorul, privindu-l cât de tacticos merge.

— De ce?

— Poate vrei să slujeşti, cu orice preţ, drept ţintă pentru bolşevici?

— Puah!... pe mine nu mă ating ei cu una cu două. Au cam început să mă cunoască, răspunde cu neînfrânta lui îndărătnicie, făcând aluzie la isprăvile sale de arme de până atunci. Apoi, parcă stingherit oarecum de propriile lui cuvinte:

— De altfel şi soarele se lasă după deal... vizibilitatea scade.

Termină de spus, în timp ce paşii i se răresc mai mult, ajungând să se mişte aidoma unui moşneag ostenit, la deal.

Doctorul îl priveşte într'o parte şi zâmbeşte unui gând şăgalnic. Să-l vadă cum se asvârle la pământ, de îndată ce Ruşii se vor hotărî să tragă. Şi parcă, în acelaşi gând cu dânsul, un ţiuit subţire de glonte porneşte din spre lunca Niprului şi aleargă sburând spre dânşii. El îl aude, dar se face că nu-l ia în seamă. După ce a trecut, schiţează un gest uşor cu mâna.

— Ţi-a cam tresărit inimioara, hai?... vrea doctorul să-l necăjească.

Dar nu mai are timpul să răspundă, că o mitralieră bolşevică începe să ţăcănească. O jerbă de gloanţe ridică nouraşi de colb, puţin mai departe de locul unde se aflau.

Dar, nici în clipa asta, humorul sănătos nu-l părăseşte pe Sublocotenentul Romanescu. Priveşte calm la gloanţele ce au răscolit pământul, apoi îşi întoarce privirile spre doctor. Un râs sănătos răspunde ecourilor din vale şi, ca la comandă, se apucă amândoi de mână şi pornesc râzând, până la lanul de mături, în spatele căruia se găsesc în siguranţă.

Aşa a fost întotdeauna: îndrăsneţ, vesel, nepăsător.

După numeroase fapte de arme, care i-au consfinţit meritele, prin decoraţii române şi germane, ajunge la lupta dela Kerci, apoi la luptele de iarnă şi mai grozave, care îl ridică deasupra tuturor.

Nu-şi arăta decât rareori durerea pentru pierderile suferite, dar, de câte ori o făcea, ştergea, cu optimismul lui înviorător, orice urmă de tristeţe sau de îndoială.

Iată-l trăind încleştarea dela Tulumceac... apoi stabilizarea frontului la Kiot, unde luptele se dădeau prin mocirla dintre două dealuri, luptătorii trecând spre inamic prin apa mării, care se urca până la brâu, pe un viscol şi un ger năprasnic.

Intr'o asemenea împrejurare, s'au pierdut şi tunurile bateriei lui, înglodate în mocirlă, care, din pricina gerului, îngheţa văzând cu ochii.

Spumega de mânie. Vorbea despre ele ca despre nişte fiinţe vii. Tunurile lui dragi... Tunurile care au făcut de atâtea ori prăpăd în cetele bolşevicilor. A aşteptat noaptea şi, cu un mănunchiu de oameni, s'a strecurat până în faţa avantposturilor ruseşti şi, după o trudă uriaşă şi-a salvat tunurile, trecând prin peripeţiile cele mai de necrezut. Armele lui, spaima duşmanului, nădejdea victoriei.

Budienovka... Atacul este în pregătire pentru a doua zi. Ruşii înaintează pas cu pas. Artileria trebue să deschidă focul asupra satului Rusvalenka, dar observările nu se pot face decât din satul Budienovka. Dacă vreun ofiţer ar fi avut curajul să se strecoare până acolo, printre bolşevicii care ocupau satul, situaţia ar fi fost salvată. Misiunea era prea riscantă, pentru a fi putut desemna anume pe acela care s'o execute, de aceea se oferă el singur.

Şi acest copilandru teribil, pleacă, fără nicio ezitare, la drum. Intâi, să recunoască satul, apoi să facă observările necesare.

Satul era gol. Sublocotenentul Romanescu se înapoiază să-și anunțe unitatea, apoi își ia șase oameni, aparatele, o mitralieră și pornește înapoi, strecurându-se prin liziera de copaci din dreapta, târându-se mereu pe brânci, pas cu pas. Vântul se izbește îndărătnic, în lăstărișuri și în crengi, scoțând șuierături ascuțite, ca de gloanțe. Viscolul îl orbește, dar nu-l poate opri. In trupul lui tânăr, sângele clocotește în valuri de vieață năvalnică.

— Domnule Sublocotenent... îl face atent telefonistul din spate, atingându-i piciorul și arătându-i cu un deget spre sat, înainte.

Umbre cenușii se zăresc strecurându-se, încovoiate, prin viscol, dela o casă la alta... Apoi din nou nimic. Să fi avut vreo vedenie, din pricina ochilor biciuiți de vânt?

— Rușii... Domnule Sublocotenent!

— Da de unde! răspunde el și, după o clipă, pornește mai departe.

De astă dată însă, mersul lui este mai potolit și ochii-i joacă în toate părțile, în timp ce-și potrivește revolverul.

Prima casă.

— Voi stați pe loc... N'aveți nicio frică... Armele pregătite.

Târîș, se apropie de zid, apoi, încetul cu încetul, se urcă pe ferestruica lipsită de geamuri. Iși lipește obrazul de perete, ascultă și începe să caute cu privirea înăuntru, la început cu precauție, apoi fără grijă. La gestul acesta, bucuroși, telefoniștii sar dela locurile lor și dau buzna peste dânsul. Roșu de mânie se răstește la ei:

— Să nu mai faceți o singură mișcare fără ordinul meu, că o pățiți!

Ii fulgeră cu ochii, apoi pe buzele lui răsare un zâmbet:

— Să nu vă curățați de pomană... măi flăcăi...

Deodată chipul lui se contractă. Nicio fibră mușchiulară

nu se mişcă pe obrazul devenit dintr'odată palid. Dela colţul casei, ocheşte imediat casa următoare. Telefoniştii se uită la el, nedumeriţi.

— Nu instalăm telefonul?

— Nu aici... Casa de dincolo e mai înaltă... Din podul ei vom vedea mai bine... Staţi aici, pe loc, până vă chem eu.

Glasul lui sună straniu şi rar, parcă nici nu le-ar vorbi lor.

— Dar acolo... au intrat şi oamenii aceia, parcă... îndrăsneşte telefonistul, care-i atrăsese, nu de mult, atenţia asupra umbrelor ce se strecurau prin viscol.

— Da de unde... şi fără a mai scoate o vorbă, din câteva sărituri, ajunge de cealaltă parte. Dela locul lor, tunarii îl văd cum stă o clipă la colţul casei, apoi cum se înveleşte bine cu mantaua, îşi ridică gulerul şi-şi înfundă capul într'însul, după care, cu paşi hotărîţi, se îndreaptă spre uşă, o deschide şi intră.

Trec câteva clipe fără de sfârşit, în care timp nu se mai simte, nicăieri, nicio mişcare. Această neclintire îi înfioară pe toţi. Se uită unul la altul, îngrijaţi, apoi, cu hotărîre, se apropie tiptil de casă.

Linişte mormântală... Ce s'a putut întâmpla oare în cele câteva clipe, de când s'au despărţit? Dar parcă se aude ceva... Un mormăit surd... Câteva glasuri... Apoi o înjurătură rusească.

— Ruşii... spune sergentul consternat.

Rămân încremeniţi.

Iar linişte.

— După mine, băieţi, şopteşte sergentul, cu armele gata, pregătite...

Deschide brusc uşa şi, în faţa ochilor, li se arată un spectacol nemaipomenit. Cu revolverul în mână, Sublocotenentul Romanescu tocmai striga:

— Predaite, Ruski!

Iar de jos, cu mâinile ridicate deasupra capului, opt soldaţi ruşi se ridicau încet, ca hipnotizaţi.

— Când am intrat, aşa cum stăteau sgribuliţi de frig unul în altul, au bănuit că aş fi dintre ai lor... le povesteşte comandantul, când îi vede. Am intrat cu ei în vorbă aşa puţin, grăindu-le pe limba lor... Avantgarda... Acum au picat şi ei în sat... S'au adăpostit aici de viscol... Cred că unul din ei mi-a recunoscut uniforma, căci a tras o înjurătură straşnică. N'am mai aşteptat... Le-am pus revolverul în piept... Şi acum iată-i...

Dezarmaţi şi ţinuţi la respect de armele a doi soldaţi, bolşevicii rămân ghemuiţi într'un colţ al camerei, în timp ce restul dispare în grabă în podul casei. Tragerea porneşte. Loviturile se văd de minune. Dar la marginea satului parcă se mişcă ceva.

— Vin... ei sunt...

Fără a mai pierde timpul, sar cu toţi repede din pod şi, cu prizonierii în frunte, părăsesc casa.

Conduşi de locuitori, bolşevicii ocupă satul.

— Fugiţi cu prizonierii, ordonă sublocotenentul şi, smulgând mitraliera din mâna celui ce o ducea, se trânteşte la pământ şi deschide focul. Surprinşi, bolşevicii se dau pe după casă. Prinzând momentul, sublocotenentul se ridică şi apucă pe urma celorlalţi, care au ajuns acum departe.

Reuşita atacului de a doua zi a fost asigurată.

Sfârşitul Sublocotenentului Romanescu Igor nu fusese să fie acolo, ci în altă parte, tot la datorie.

S'a stins cu zâmbetul său luminat şi atotcuprinzător pe buze... Senin ca un arhanghel şi blând ca un copil.

Aşa a fost Sublocotenentul Romanescu Igor, dintr'un regiment de artilerie călăreaţă, şi astfel continuă să vieţuiască, alături de cei care luptă şi nu-l uită.

PLOTONIERUL T. R. SEMEDREA STELIAN

Omul părea un munte, cu chipul dăltuit în piatră. Bronzat, îl credeai crescut în furtuni şi ploi, odată cu stejarii şi codrii. Expresie de vigoare, de dârzenie şi neînduplecare, simţeai, dela întâia privire, că puţini ar putea rezista în faţa voinţei lui; făcea parte din cei croiţi să domine, să ordone.

Când l-am cunoscut mai de aproape, impresia dela început s'a verificat.

In luni lungi de zonă, prin satele Rusiei, dar mai ales în marşurile uluitoare prin viforniţele iernii lui 1941, rezistenţa camaradului meu dela „Bofors" nu mi s'a mai părut un miracol; aş fi fost mirat să-l văd altfel decât mergând cu paşii rari şi voiniceşti, înfipţi în nămeţi, în fruntea grupei lui de tunuri, cu ochii ageri şi glas tunător, supraveghind tot în jurul său, gata să înfrunte nu numai oamenii, ci însuşi Destinul.

Cine şi-ar fi putut închipui atunci că apariţia aceasta haiducească ascundea unul din cărturarii rari şi de adâncă sensibilitate sufletească? Când îmbrăca haina civilă, avo-

catul Stelian Semedrea își împărțea ziua între Tribunal și sălile tăcute ale bibliotecii Academiei Române. Aveam să-l cunosc sub înfățișarea aceasta în seri prelungite până spre miezul nopții, în cămăruțe întunecoase din sate părăginite, fie discutând probleme juridice, în jurul unor lucrări de specialitate, fie în desordonate discuții literare, pe care înadins le provocam, fermecat de darul de povestitor al camaradului meu. Cel care a dat scrisului nostru una din cele mai interesante ediții comentate ale operei lui Bălcescu, din care n'a apărut din nefericire decât primul volum, se descurca cu egală ușurință în domenii diferite și aparent disparate. Nu era vorba de date seci, ci de o inteligență ascuțită, care rotunjea amănunte, oameni și idei, într'un tot unitar, purtând pecetea unei autentice personalități.

Toate acestea, camaradul meu mai în vârstă, Semedrea, le dobândise paralel, într'o luptă aprigă cu vieața și lipsurile. Pornind de jos, de acolo de unde au răsărit cele mai viguroase figuri ale Neamului, Semedrea se luptase în liceu, ca și în facultate și, mai târziu, în luptă dreaptă cu greutățile. Le înfrânsese însă cu aceeași voință aprigă, cu care își domina acum istovirile trupului, purtând urma anilor de pregătire.

Il văd și acum în timpul marșului de urmărire a inamicului spre Tschilikowo, prin pustiul Stepei Kalmuce. Abia mai puteam vorbi, cu gâtul și buzele umflate de sete, prin norii de praf ridicați de vântul de pretutindeni al stepei, care-ți interzicea vederea la mai mult de 6—10 metri. Cu batistele înfășurate peste obraz, cu ochii înroșiți, mergeam în marș forțat, grăbiți, spre a nu lăsa Rușilor nicio clipă de reculegere. Mâncarea o luam uneori din mers, cu gamelele în mână. Picioarele începuseră, după săptămâni lungi, să șovăie. Mergeam lângă Plotonierul T. R. Semedrea, pe care durerile de ficat îl torturau. Lângă noi, o căruță răzleață

mergea agale, aşa încât nu m'am putut opri să-i şoptesc, privind la chipul lui împietrit de suferinţă:

— Urcă puţin sus, pe căruţă. Nu mai poţi!

M'a privit lung, apoi a svâcnit capul în sus şi şi-a încordat trupul:

— Nu! Ce, merge cum vrea el? Are să-mi treacă odată.

Şi a călcat mai apăsat, mai semeţ, mai repede, prin norii de praf, care orbeau...

Aşa era camaradul meu întotdeauna. Aşa a fost în zilele cumplite ale bătăliei dela Harcow, din zilele de 20 şi 21 Mai 1942, când tunuleţele „Bofors" s'au strecurat până în inima cazematelor, din care inamicul credea că ne va împroşca cu moarte regimentul. Şi proiectilele mici ale tunurilor grupei a II-a anticar s'au înfipt vijelios în creneluri, sfârtecând rezistenţele.

Cu aceeaşi hotărîre neclintită, s'a înfipt ca un cuiu în inima poziţiei inamice pe Doneţ, unde un revolver mitralieră capturat îi făcea siguranţa pieselor împinse până la linia grupelor din avantposturi. Am fost cu el împreună în ziua de 22 Iunie 1942 la „batalionul de lei" al regimentului, care a făcut capul de pod peste Doneţ, spulberând rezistenţele vrăjmaşe.

Semedrea era mereu în linia I-a, mereu acolo unde vijelia era mai aprigă. In cele mai grele lupte ale regimentului avea să înscrie pagini de glorie cu grupa lui.

Il revăd în preajma atacurilor, trecându-şi cureluşa dela cască pe sub bărbie, mângâind uşor pistolul mitralieră dela umăr şi controlând în buzunar pachetele cu ţigări. Aprindea apoi una şi ne privea pe ceilalţi:

— Ei, acu' cine-o sta bine cu destinul!

Ne strângea apoi mâna şi pornea cu tunuleţele după el, râzând, către poziţia inamică.

Câteva minute mai târziu, cu faţa crispată urmărea efec-

tul focului grupei a II-a Bofors, care împroşca moartea, prăbuşind cazemate, alungând tancuri, strivind glasul cuiburilor de mitralieră.

Isprăvile lui ajungeau la noi, în alte colţuri ale sectorului, înaintea Plotonierului Semedrea. El însă nu vorbea niciodată despre aceste isprăvi, căci, la sfârşitul zilei, când ne întâlneam la postul de comandă al companiei, nu spunea decât atât:

— Şaizeci de ţigări am fumat astăzi!

Acelaşi „raport" a dat camaradul meu şi după eroicele zile de 11 şi 12 August, când, mergând cot la cot cu puşcaşii, prin ploaia snopurilor de mitralieră, prin clipocitul sinistru al dum-dumurilor şi al gloanţelor anticar, înscrisese merite de glorie la sfărâmarea primelor rezistenţe din spre Stalingrad. Impreună cu batalionul Maiorului P., grupa Plot. T. R. Semedrea se acoperă de glorie la cotele 134,2 şi 148,9, când se realizează prima spărtură în sistemul defensiv inamic şi întregul Corp de Armată poate să-şi reia înaintarea către Abganerowo-Stalingrad. Ca şi în noaptea de 20 Mai, pierderile fuseseră simţitoare. Soldaţii, ai căror ofiţeri căzuseră în fruntea unităţilor, priveau la tunurile Plot. Semedrea, care era mereu la datorie, insuflând curaj şi împrumutând tuturor din nesfârşita lui dârzenie în luptă. Atacul pornea vijelios mai departe şi rezistenţele inamice cedau în cele din urmă avântului românesc.

De multe ori m'am întrebat, în vârtejul luptei, de unde împrumuta camaradul meu Semedrea atâta dispreţ de moarte. Şi, fără îndoială, trebuia să găsesc explicaţia în totala încredere în destin, căci eroul, luptătorul, pentru care porniseră propuneri la „Crucea de fier" şi „Virtutea Militară", purta un nume ascuns în inimă: Mihăiţă al tatii. Pe Mihăiţă l-am cunoscut acolo, pe front, din fotografii şi poveşti; era apa vie din sufletul ostaşului.

Până în ultima lui zi, așa rămăsese Plotonierul T. R. Semedrea: sfidând moartea, râzând voios către inamic, cu încredere nețărmurită în victoria Neamului său. Așa l-a găsit și noaptea de 29 Septemvrie 1942, așa l-a găsit și ziua lui ultimă de 30 Noemvrie 1942. La postul de comandă al companiei, comandantul, Sublocotenentul Cercel, este rănit. Semedrea scrutează zările albe și, într'o clipă de liniște, ordonă să vină bucătăria. Supraveghează personal, pe gerul cumplit al zilei, ca ostașii lui să ia masa cu toți. Cineva îl roagă să intre în groapă, ca să ia masa, dar Semedrea a trecut luni de zile prin pârjolul celor mai grele lupte. Cum să-l mai impresioneze lovituri răzlețe de „brandt"? O clipă de odihnă și destindere, la care luptătorul avea dreptul. O clipă însă, în care un proiectil, pornit răzleț, are timp să se poticnească lângă picioarele Plotonierului.

O zi calmă cu ger; o zi, în care părea că nu se întâmplă nimic, zi de liniște pe tot frontul, și cel care fusese eroul celor mai grele atacuri se prăbușește, cu trupul sfârtecat, printre ostașii lui. Liniștit, cu chipul grav și împietrit, Semedrea își părăsește oștașii și linia I-a, îi părăsește pentru totdeauna, puțin înainte ca regimentul să fi fost scos din linia de foc.

Ciudată voință a destinului, în care Semedrea crezuse și care veghiase asupra lui luni întregi și grele, pentru a-l părăsi într'o seară de iarnă liniștită...

De acolo, de unde este acum, camaradul Semedrea veghează însă asupra noastră și-a ostașilor lui, cu neînduplecata lui credință în victorie. Din jertfa lui, din exemplul lui de voință oțelită, împrumutăm cu toți, pentru zilele de luptă ce ne mai așteaptă, îndemn la neînfricată credință în biruință.

TÂNĂRUL SUBLOCOTENENT SIMIONESCU NICOLAE

Incă o filă ruptă din calendar! O zi mai puţin în aşteptarea care pare nesfârşită... Trecuse şi ziua de 21 Iunie 1941. Ziua se îngâna cu noaptea. Mai plutea în văzduh o lumină slabă, ca o ceaţă, ca un abur, în care creştea tot mai mult un mister. Se lăsase peste sat liniştea acelor nopţi în cari poţi auzi, cum se spune uneori, chiar firul ierbii crescând...

Ostaşii batalionului de vânători de munte luaseră mai de mult masa şi-acum, împrăştiaţi pe la casele în care erau cantonaţi, stând pe prispe sau în jurul focului, se lăsau furaţi de aminitri. Din când în când, câte unul tresărea, parcă l-ar fi trezit din visare un sgomot misterios, asculta un timp, apoi ofta...

— Imi aduc aminte... începea...

Povestea despre casa dintr'un sat, de departe, despre doi ochi albaştri sau despre un copilaş bucălat, pe care-l lăsase acolo... Ceilalţi priveau în focul care-şi tremura lu-

mina roşiatică pe chipurile lor, încremenite ca nişte stane de piatră...

Câteodată unul începea să-i zică un cântec de dor. Atunci pe toți parcă-i cuprindea o înfiorare şi-şi apucau tâmplele în palme.

— A mai trecut o zi... spune unul. Mâine-i Duminecă.

— Ce-i cu voi, măi! aud deodată o voce lângă ei şi sar ca arşi, pocnind călcâiele.

— Să trăiți, Don'Sublocotenent!... Ia, ne mai aducem şi noi aminte de cele lăsate pe-acasă...

— Parcă ați fi nişte babe... Ce fel de ostaşi sunteți voi?

— Sântem ostaşi, Don'Sublocotenent, da de ce nu ne duceți acolo, să ne vedeți ce suntem în stare!...

— Unde-i cornistul? întrebă ofițerul. Să sune adunarea. Să sune s'audă şi duşmanul...

Vorba lui e crâşnet...

Să sune cornistul acum adunarea? De ce să sune?... se întreabă toți.

Dar nu se dumiresc şi nici nu îndrăsnesc să întrebe şi trompetul a şi început să sune. Liniştea s'a înfiorat. Se încrețeşte pielea pe ei... Aleargă la arme, îşi iau ranițele... Umbre aleargă prin noapte, se aud paşi şi şoapte înfundate...

— Ce-o fi, măi? Ce-o fi?

Intregul batalion e acum pe locul de adunare. Comandantul e în mijloc, le vorbeşte... Inimile bat să spargă piepturile, nu alta.

A sosit ziua cea mare... Cât o aşteptaseră...

Sublocotenentul Simionescu Nicolae e în fața plotonului său, care, peste câteva clipe, va porni să-şi ocupe poziția.

— Ostaşi, să fiți mândri de clipa măreață care ne-a fost dat s'o trăim. In noaptea asta, pornim la luptă. Vă simt ini-

mile bătând în bătăile inimii mele. Am fost mândru şi până acum de voi. Ştiu că de acum voiu fi şi mai mândru. Mergem să desrobim pământul strămoşesc şi să alungăm de pe el pe necredincioşii barbari, care ne-au făcut să suferim atâta... Ostaşi, să jurăm în fața lui Dumnezeu că vom lupta pentru Patrie, pentru Rege şi pentru credință, până la izbândă.

— Jurăm... au strigat ostaşii într'un glas.

Sublocotenentul acesta, care-şi îmbărbătează cu atâta însuflețire plotonul în noaptea dinaintea „Războiului Sfânt" — 21 spre 22 Iunie 1941 — este aproape un copil. Din clipa aceasta, el va fi mereu în fruntea ostaşilor lui, conducându-i cu un curaj fără margini, acolo unde bătălia era mai crâncenă, unde pericolul era mai mare, izbind în rezistența inamicului şi sfărâmând-o... Din biruință în biruință, armatele române ajung la Nistru, pe care-l şi trec.

In ziua de 19 Iulie, dincolo de Nistru, Sublocotenentul Simionescu Nicolae, împreună cu ostaşii săi, în timpul asaltului asupra a două cazemate, care rezistau cu foc năpraznic împotriva tuturor încercărilor de sfărâmare a rezistenței lor, cade rănit greu. Cazematele sunt însă cucerite şi înaintarea poate continua.

Patria răsplăteşte credința şi bravura tânărului Sublocotenent, pe pieptul căruia străluceşte acum decorația ordinului „Mihai Viteazul"...

Internat în spital, nu are răbdare ca rănile să i se vindece complet şi cere mereu să i se dea voie să se întoarcă între ostaşii lui.

La sfârşitul lunii August, când, în sfârşit, scapă din spital, renunță la orice concediu şi se întoarce pe front. Lângă Bug, îşi ajunge din urmă batalionul şi reintră în foc cu ardoare mai mare, luptând în urmărirea hoardelor bolşevice până aproape de Marea de Azov.

Divizia din care făcea parte unitatea Sublocotenentului Simionescu Nicolae trece în Crimeea. Luând parte la toate luptele batalionului său, el cade rănit pentru a doua oară, la 20 Octomvrie. La vindecare, se pomeneşte mutat ca instructor la Şcoala de Ofiţeri de Infanterie!

Nu, la asta nu se aştepta. Nu ceruse „favoarea" aceasta. Dacă faptele lui de până acum erau cu adevărat preţuite, să-l lase să plece acolo unde-şi simţea chemarea.

Şi cere stăruitor să fie lăsat să plece, să se întoarcă la unitate, în sfânta misiune.

La începutul anului 1942, în faţa celei mai puternice cetăţi din lume, Sublocotenentul Simionescu Nicolae, împreună cu viteiii lui ostaşi, face parte din trupele care înfruntă contraatacurile disperate ale bolşevicilor asediaţi în Sevastopol. Cleştele diviziilor române şi germane se strânge încet-încet în jurul cetăţii, până la 7 Iunie 1942, când se deslănţue atacul cel mare. In scurt timp, avea să se sfarme rezistenţa disperată a bolşevicilor, care-şi vedeau pierdut şi ultimul punct ţinut în Crimeea. In noaptea aceasta, între miezul besnei şi zori, batalionul va ataca posomorîtele cazemate ale măgurii din faţă. In adăpostul său din flancul plotonului, cu câteva ore înainte de începerea atacului, Sublocotenentul scrie fratelui său câteva rânduri, în care luptătorul îşi spovedeşte, cu o seninătate de erou antic, presimţirile unei supreme despărţiri:

„Sunt aproape sănătos. Picioarele mi s'au umflat iarăşi, însă, până nu se termină cu „cetatea blestemată", nu am timp să mă gândesc la mine. La Şcoala de Ofiţeri, voiu veni ca instructor cu toată experienţa mea de războiu, însă numai după ce batalionul meu va fi adus în ţară. Până atunci, rămân aici cu oamenii mei.

Eu aşa înţeleg datoria: până la capăt!

Aici, toţi din jurul meu aşteaptă să-i învăţ un lucru: cum se luptă pe vieaţă şi mai ales pe moarte şi cum se moare mai frumos pe câmpul de onoare.

Sandule drag, te rog să nu te superi, ci să cauţi să mă înţelegi. Eu înţeleg nevoile şcoalei şi iubirea ta de frate. Inima însă nu-mi dă voie să-mi părăsesc oamenii în pragul celei mai cumplite încleştări.

Mai sunt numai câteva ceasuri şi voiu pleca din nou cu sergenţii şi cu soldaţii mei...

Ce va fi la noapte?... Dumnezeu ştie!...

Dacă voiu rămâne întins cu faţa la cerul care-mi va zâmbi cu chipul mamei, în cânt de păsărele şi bubuit de tun, dacă îmi va fi dat să beau din potirul de aur al nemuririi, nu mă voiu simţi singur. Ştiu să acolo, sus, voiu fi întâmpinat de camarazii mei de luptă, care s'au jertfit înaintea mea pentru Patrie...

Dacă voiu cădea, tu să convingi pe mama şi pe tata că am murit fericit... Vieaţa unui om nu contează, atunci când este în pericol vieaţa unui Neam. Eu aşa înţeleg: vieaţa nu are niciun rost, dacă se termină cu un sfârşit banal, la capătul unui număr de ani şi de decepţii. Ceea ce înnobilează vieaţa este numai jertfa totală, consimţită, pentru împlinirea unui ideal al Neamului.

Trebue să încheiu. Timpul este scurt. Mâine în zori, plec.

In noaptea asta, mi-e dor de tine şi de mama mai mult ca niciodată. Pe tata îl ştiu tare şi bun... Inchid ochii şi pe calea nevăzută a dorului vă îmbrăţişez pe toţi. Pe tine te rog, dacă o fi să cad, să nu mă laşi aici. Vreau să mă odihnesc lângă bunicii mei, în pământul Teleormanului. Este ultima mea dorinţă. Cu bine. Al tău frate,

Nicolae.

„..Prin întunerecul nopții de vară, călăuzit de scânteierile stelelor, plotonul Sublocotenentului Simionescu coboară râpa prăpăstioasă. Oamenii urcă apoi pe stâncile pantei din față și se pregătesc să atace cu grenada și cu baioneta trăgătorii primei linii vrăjmașe, care nu i-au simțit. O scurtă încleștare: vălmășagul de sânge și detunături nu durează decât câteva minute. Când mijesc zorile, culmea este în stăpânirea vânătorilor de munte români.

Dar, odată cu razele luminii, vine și desmeticirea bolșevicilor. Măgura aceasta trebue cu orice preț recucerită!... Altfel... cine știe ce surprize li se mai pregătesc... Sfărâmăturile proiectilelor sboară din toate părțile, ucigătoare. Valurile de trăgători ale inamicului sunt crunt cosite de mitralierele românești. Rușii se prăvălesc în gheme sure, răzlețite, pe peluzele și pe stâncile bălane, ca niște negi însângerați ai pământului.

Dar asaltul vrăjmaș, deslănțuit din față, din dreapta, din stânga, este copleșitor. Agățați de cușma dealului, vânătorii de munte români rezistă cu gloanțe mărunte împotriva iadului de brandturi și de tunuri. Rândurile trăgătorilor s'au rărit... La pușca mitralieră, Sublocotenentul Simionescu Nicolae întrevede clipa când inamicul se va revărsa asupra poziției. Intr'o clipă de înălțare în supraomenesc, el se ridică să-și îndemne oamenii — înainte — unul contra câtorva zeci.

Dar... face abia câțiva pași și se prăvălește lovit de un glonte.

Nu, pe el moartea nu-l va câștiga atât de ușor. Se smulge din brațele sergentului care încearcă să-l evacueze. In genunchi, într'o ultimă tresărire, mâinile lui, încleștate pe armă, trag în valurile dușmane o întreagă rafală, ca o dușcă de răcorire... Incă una, apoi...

Nu poate părăsi poziția, prezența sa este poruncitoare aci, unde...

Privirile i s'au înnoptat, tâmpla i s'a culcat domol pe pământ... Pășește în nemurirea lui dragă, cu degetele pline de lut, ca un făurar de lume nouă...

SERGENTUL BĂNĂŢEAN MEZIN PETRU

Iată cum povesteşte Căpitanul Dincă, dintr'un regiment de infanterie, faptele de arme ale eroului Sergent Mezin Petru:

„S'a născut în Chichinda Mare, Jud. Armiş, din Jugo-Slavia, şi era unicul fecior la părinţi.

De statură potrivită, Sergentul Mezin Petru avea o figură de voinic.

In toate împrejurările, era vesel şi plin de curaj. De câte ori se ivea câte o misiune grea, unde se cerea iniţiativă şi spirit de sacrificiu, Mezin Petru era primul voluntar.

Deşi comandant al grupului de comandă al companiei, se oferise să ia parte la toate incursiunile pe care le-a făcut compania pe poziţia dela Alexandrowka, în lunile Martie, Aprilie şi Mai 1942.

Infruntarea celui mai mare pericol era un joc pentru acest fiu de român timocean.

In ziua de 15 Martie, vine la mine din patrulare şi-mi raportează că a observat un aparat telefonic, la 400 m. în faţa plotonului 1 al companiei, unde bănuia că inami-

cul a instalat acest telefon, pentru scopuri pe care noi nu le puteam ghici. Mi-a cerut voie să se ducă personal să vadă, dacă acolo este într'adevăr ceea ce bănuia el, cu gândul însă să lichideze cu instalaţia inamică.

I-am răspuns, de sigur, că numai noaptea ar putea întreprinde ceva de efect.

Dar inimosul sergent, nerăbdător, după un timp oarecare revine la mine, îmbrăcat într'un halat alb şi-mi cere voie să meargă din nou la plotonul 1.

El dorea de astă dată să observe bine poziţia inamică, în vederea incursiunii ce urma s'o facă peste noapte.

Fireşte că i-am dat voie.

Şi-a luat numai un binoclu şi un revolver şi a plecat...

A revenit peste două ore, purtând în braţe un aparat telefonic rusesc nou şi un braţ de cablu.

Incepu să-mi spună râzând:

— Am fost şi le-am luat maşina de cu ziua, Domnule Căpitan, ca să le încurc treburile de noapte.

Era de necrezut: ziua în amiaza mare, s'a târît până la locul cu pricina, la 400 m. de poziţia inamică. Spunea că Ruşii l-au văzut, dar că nu ştie de ce nu au tras niciun foc de armă după el, decât în ultimul moment, când au observat care-i este adevărata intenţiune.

Mezin a luat aparatul telefonic, trăgând după el tot firul telefonic, ce pornea chiar dela un adăpost inamic.

Norocul l-a ajutat şi de data aceasta.

Mai târziu, în ziua de 18 Mai, ocupam o poziţie pe marginea unor imense grădini de pomi, între Alexandrowka şi Samoilowka. Dela poziţie, terenul cobora în pantă foarte dulce, până 'ntr'o vâlcică, la circa 800 m. de noi; iar de aici urca ceva mai repede vre-o 200 m., ca apoi să continue urcuş lin, până la calea ferată Samoilowka-Lozowaia.

Aici erau presărate adăposturile rusești, foarte bine camuflate, situate la 1.000—1.200 metri de poziția noastră.

La circa 300 de metri de poziția inamică, un avion german capotase în timpul luptelor de iarnă și rămăsese nemișcat în „țara nimănui", constituind un foarte bun punct de reper pentru ambele părți.

Bătălia Harcowului începuse...

Conform planului de acțiune, sectorul nostru trebuia să-și pună în mișcare tăvălugul abia la 20 Mai. Rușii din fața noastră, amenințați de învăluirea largă a vecinilor germani, părea că și-au luat tălpășița, ca să nu fie prinși în vizuină.

Pentru verificarea acestei presupuneri, s'a ordonat ca fiecare companie să execute, în plină zi, câte o incursiune. Treabă destul de grea și riscantă. Vizibilitatea era perfectă de amândouă părțile, căci cerul era senin și soarele viu, iar terenul fără nicio acoperire. Doar pe ici pe colo, câte o foarte neînsemnată cută de teren, în afară de viroaga de care am vorbit mai sus.

Incursiunea trebuia executată până la orele 12.

Era ora 9.

Cer plotonului din rezervă voluntari.

S'au oferit 6 oameni.

Cum a auzit, Sergentul Mezin a venit la mine și și-a arătat nemulțumirea că nu i-am cerut și lui concursul.

S'a oferit comandantul acestor oameni.

I-am refuzat însă această dorință, fiindcă, pe de o parte, îmi dădeam seama la ce se expune grupa de incursiune, iar pe de altă parte, aveam nevoie de acest isteț sergent în funcția lui de șef al grupului de comandă, care, în momente critice, constituie ultima rezervă a unui comandament mic.

Și totuși nu l-am putut convinge să renunțe, căci, până la urmă, a trebuit să-i îndeplinesc dorința, mai ales că și

ceilalți voluntari îmi mărturisiseră că, sub comanda Sergentului Mezin, sunt siguri de reușita incursiunii.

Urgența lucrului cerut și încrederea pe care o aveam în voluntarul meu, m'au determinat să nu mă mai opun dorinței lui.

In câteva minute, echipa a fost gata de plecare, cu pușca mitralieră și armele aprovizionate.

Le-am dat ordinul, accentuând Sergentului Mezin:

— Să nu depășiți linia de schimbare de pantă de lângă avion!

De-acolo, dacă Rușii nu deschid foc, faceți recunoașterea prin foc.

— Ii trag eu de limbă, Domnule Căpitan, răspunse Mezin... și, după obișnuita urare „noroc", a plecat urmat de camarazii săi de misiune.

Am urmărit echipa dela observatorul de artilerie înaintat, prin luneta acestuia.

O pădurice, care pornea din flancul stâng al companiei mele, până aproape de viroaga de care am pomenit, acoperea perfect mișcarea grupei.

Mai departe, am observat cum țâșnesc mai întâi doi cercetași, apoi, cam la 100 m., restul, risipiți și cu pușca mitralieră la mijloc...

In această formație, grupa înaintează pe firul vâlcelei, care conducea din fața companiei spre inamic.

In dreptul avionului se oprește. Observ cum doi cercetași se târăsc la creastă. Unul din ei făcea semn de înaintare celor din urmă.

Pușca mitralieră ajunge și ea pe linia celor doi cercetași.

Nu mai erau decât 3—400 m. până la linia inamică. Cercetașii au făcut un salt dincolo de creastă.

De ce?

Ordonasem să nu se depăşească linia crestei!

Cel din dreapta fugea către avion. In acest moment, din două cazemate inamice pornesc rafale de mitralieră. Gloanţele se înfig, ridicând praf, chiar lângă cei doi cercetaşi.

Cel din stânga reuşeşte să se târască înapoi, sub creastă. Cel din dreapta cade.

— Ăsta e Mezin, strig eu, frământându-mă lângă lunetă.

Il văd perfect: se târăşte cu greutate spre creasta rămasă în urmă numai la 20 metri. Dar gloanţele continuă să plouă cu moarte pe lângă el. Când mai avea 10—15 m. până la adăpostul natural, creasta, rănitul se opreşte şi se svârcoleşte neputincios.

— Lovit mortal, exclam eu, cuprins de îngrijorare!

Observ apoi cum puşca mitralieră deschide foc asupra armei automate inamice şi cum, cu mare greutate, doi ostaşi se târăsc până la bravul sergent rănit, pe care-l aduc sub creastă! Aici văd bine cum viteazul sergent se mai svârcoleşte câteva secunde, apoi nu mai mişcă de loc!

M'au podidit lacrimile!...

Cu ochii umezi şi cu sufletul copleşit de durere, n'am mai putut privi la tragica scenă de sub creastă.

După o jumătate de oră, şase oameni abătuţi aduceau la postul de comandă trupul neînsufleţit al celui mai drag dintre sergenţii mei...

La sosire, caporalul trăgător îmi raportează:

— Domnule Căpitan, Domnul Sergent Mezin mi-a ordonat să vă comunic că inamicul e prezent în vizuinile lui, dar că-i pare rău că nu a putut să ajungă până la avion.

Cel care nu mai era rămăsese cu aceste cuvinte întipărite în ochii lui mari şi expresivi.

Un glonţ în picior şi două înfipte'n gât i-au curmat voinţa de a-mi aduce el însuşi vestea!...

Mezin Petru a plecat dintre noi, dar a lăsat în inimile noastre sâmburele celei mai grozave arme: răzbunarea...

In zilele care au urmat, l-am răzbunat din plin. Urma lui ne-a călăuzit îndrăsnelile dela Alexandrowka până la Volga".

CUPRINSUL:

